

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων
Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μαδρίτη

**Δελτίο Οικονομικών και Επιχειρηματικών
Εξελίξεων στην Ισπανία**

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2025

Επιμέλεια-σύνταξη:

Παντελής Γκάσιος
Χριστίνα Οικονόμου
Αριάδνη Κορμαλή
Μαριλίζα Χατζηφωτιάδη

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη, <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Πληθωρισμός Φεβρουαρίου 2025 στην Ισπανία

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία που δημοσίευσε σήμερα το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE), ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή στην Ισπανία ανέκαμψε περαιτέρω τον Φεβρουάριο τ.ε. στο 3%, καταγράφοντας άνοδο κατά 1 δέκατο της ποσοστιαίας μονάδας σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους. Η άνοδος αυτή, σύμφωνα με αναλυτές, οφείλεται κυρίως στην άνοδο των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας και στη λήξη των φορολογικών ελαφρύνσεων που είχε εφαρμόσει η κυβέρνηση το Μάρτιο του 2022. Από την άλλη, ο δομικός πληθωρισμός (ο οποίος δεν περιλαμβάνει τα πιο ευμετάβλητα στοιχεία, όπως τα νωπά τρόφιμα και την ενέργεια) μετριάστηκε στο 2,1% σημειώνοντας πτώση επίσης κατά 3 δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας.

Υπενθυμίζεται ότι με το νέο έτος, οι φορολογικές ελαφρύνσεις στην ηλεκτρική ενέργεια που είχε εφαρμόσει η Κυβέρνηση ως μέτρο προς μετρίαση της πληθωριστικής κλιμάκωσης, έχουν λήξει, με αποτέλεσμα το ηλεκτρικό ρεύμα να υπόκειται και πάλι στον συνήθη ΦΠΑ του 21%. Ομοίως, από 1.1.2025, οι εκπτώσεις σε βασικά τρόφιμα που είχαν θεσπισθεί επίσης για να μετριασθεί η αύξηση των τιμών, δεν εφαρμόζονται πλέον, με τον ΦΠΑ σε βασικά τρόφιμα όπως το ψωμί ή τα λαχανικά να έχει επιστρέψει στον κανονικό - ειδικό- φορολογικό συντελεστή του 4% (ήταν 0% μέχρι τον Σεπτέμβριο 2024 και 2% από τον

Οκτώβριο 2024) και τα ζυμαρικά και τα σπορέλαια να φορολογούνται και πάλι με 10%. Το ελαιόλαδο, από την άλλη πλευρά, συγκαταλέγεται πια στα προϊόντα του βασικού καλαθιού του καταναλωτή και φορολογείται με μειωμένο ΦΠΑ, της τάξεως του 4%.

Οικονομικοί αναλυτές αναφέρουν ότι δείκτης του πληθωρισμού δεν είναι ακόμη απολύτως ικανοποιητικός, εξακολουθώντας να είναι πάνω από τον στόχο του 2% που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), ωστόσο ο δομικός πληθωρισμός, που θεωρητικά αντικατοπτρίζει τη μεσοπρόθεσμη τάση του γενικού πληθωρισμού, πλησίασε το στόχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για αύξηση των τιμών γύρω στο 2%. Οι προβλέψεις για τους επόμενους μήνες δείχνουν ότι ο γενικός πληθωρισμός θα παραμείνει κοντά στο 3%. Η εξέλιξη της τιμής του πετρελαίου και του φυσικού αερίου αναμένεται να είναι καθοριστική με το φυσικό αέριο να παραμένει ακριβότερο από το 2024, κάτι που ενδέχεται να εμποδίσει μια σημαντική μείωση των τιμών στο άμεσο μέλλον.

Χρηματιστήριο

Ο χρηματιστηριακός δείκτης IBEX35 έκλεισε στις 28 Φεβρουαρίου στις 13,347.30 μονάδες, καταγράφοντας μηνιαία άνοδο της τάξεως του 7,47% έναντι των 12.419,60 μονάδων στο τέλος Ιανουαρίου. Σε ετήσια βάση, ο δείκτης IBEX35 εμφανίζεται αυξημένος κατά 32,3 %, ενώ σε τριμηνιαία βάση έχει καταγράψει άνοδο της τάξεως του 14,6%.

Οι τουριστικές εισροές στην Ισπανία σε ιστορικά υψηλά επίπεδα το 2024

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του ισπανικού Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (INE), το 2024 καταγράφηκε ρεκόρ αφίξεων τουριστών στην Ισπανία, με 93,8 εκατ. επισκέπτες, σημειώνοντας αύξηση 10,1% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Αυτό το εντυπωσιακό αποτέλεσμα οφείλεται σε αρκετούς παράγοντες, με κύριο τη σημαντική αύξηση των τουριστικών ροών από τις μεγαλύτερες αγορές, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία και η Γερμανία. Ειδικότερα, το Ηνωμένο Βασίλειο, για πρώτη φορά από το 2019, ξεπέρασε τους 18 εκατ. τουρίστες, φθάνοντας τους 18,4 εκατ. επισκέπτες στην Ισπανία το 2024 και καταλαμβάνοντας την πρώτη θέση με ποσοστό 19,6%. Παράλληλα, οι Γάλλοι τουρίστες αυξήθηκαν κατά 10,2% το 2024 με 13 εκατ. αφίξεις, ενώ η Γερμανία είχε 11,97 εκατ. τουρίστες προς Ισπανία, ενισχύοντας τη θέση της στην αγορά. Οι αφίξεις από τρίτες χώρες, όπως η Κίνα και οι Ηνωμένες Πολιτείες, συνέχισαν να αυξάνονται σημαντικά, με τις ΗΠΑ να κατατάσσονται στην πρώτη θέση εκτός ΕΕ, ξεπερνώντας για πρώτη φορά τους 4 εκατ. τουρίστες. Τα συνολικά τουριστικά έσοδα της Ισπανίας για το 2024 εκτιμώνται σε 126,3 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 16% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Οι τουρίστες από το Ηνωμένο Βασίλειο συνέχισαν να προηγούνται στις δαπάνες, με 20,34 δισ. ευρώ το 2024, ακολουθούμενοι από τη Γερμανία (13,62 δισ. ευρώ) και τη Γαλλία (9,82 δισ. ευρώ).

Σημαντικό μερίδιο των συνολικών εσόδων αποτέλεσαν και οι δαπάνες από επισκέπτες τρίτων κρατών, με τις προελεύσεις από Ασία και Αμερική να αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 30% των συνολικών εσόδων, δηλαδή περίπου 34,25 δισ. ευρώ.

Η Καταλονία εξακολουθεί σταθερά να είναι ο πιο δημοφιλής προορισμός, με 19,9 εκατ. αφίξεις και αύξηση 9,5% το 2024, ακολουθούμενη από τις Βαλεαρίδες Νήσους (15,3 εκατ.) και αύξηση 7,1% και τις Κανάριες Νήσους (15,2 εκατ.) με αύξηση 8,5%. Το 2024, οι Αυτόνομες Κοινότητες που απορρόφησαν τις υψηλότερες τουριστικές δαπάνες ξένων τουριστών ήταν η Καταλονία (23,7 δισ. ευρώ, 18,8% του συνόλου), οι Κανάριες Νήσοι (22,88 δισ. ευρώ, 18,6% του συνόλου), οι Βαλεαρίδες Νήσοι (20 δισ. ευρώ, 15,8% του συνόλου) και η Ανδαλουσία (18,4 δισ. ευρώ, 14,6% του συνόλου).

Όμιλος Indra εξαγοράζει το 89,68% της Hispasat από την Redeia για 725 εκατ. ευρώ

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, στις 24 Ιανουαρίου, μεγάλος ισπανικός τεχνολογικός Όμιλος Indra, κορυφαίος κλάδου τεχνολογικής μηχανικής στους τομείς της αεροδιαστημικής, της άμυνας και των μεταφορών, υπέγραψε την εξαγορά του 89,68% της Hispasat (ήτοι του Ομίλου με έδρα στη Μαδρίτη που διαχειρίζεται σειρά ισπανόφωνων τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων που καλύπτουν γεωγραφικά την ευρύτερη περιοχή Αμερικής, Ευρώπης και Β.

Αφρικής), έναντι 725 εκατ. ευρώ. Η συναλλαγή αυτή πραγματοποιήθηκε έπειτα από μήνες εκτενών διαπραγματεύσεων και αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο στον τομέα των δορυφορικών επικοινωνιών, τόσο στην Ισπανία όσο και διεθνώς.

Η χρηματοδότηση της συμφωνίας εξαγοράς έχει εξασφαλισθεί μέσω δανείου ύψους 700 εκατ. ευρώ, ενώ το υπόλοιπο ποσό καλύπτεται από διαθέσιμα κεφάλαια της Indra. Η συναλλαγή υπόκειται στην εκπλήρωση ορισμένων κανονιστικών προϋποθέσεων, ενώ απαιτεί και την έγκριση της γενικής συνέλευσης των μετόχων της Indra. Παράλληλα, η συμφωνία συνδέεται με την υλοποίηση άλλων συμφωνιών για τη λογιστική ενοποίηση της θυγατρικής της Hispasat, Hisdesat, η οποία παρέχει δορυφορικές υπηρεσίες για κυβερνητικούς και στρατιωτικούς σκοπούς.

Η εν λόγω εξαγορά εντάσσεται στην ευρύτερη στρατηγική της Indra να εδραιωθεί ως κεντρικός παίκτης στον τομέα των διαστημικών υπηρεσιών, με στόχο την ενίσχυση της θέσης της στον ισπανικό και ευρωπαϊκό διαστημικό τομέα. Η Indra επιδιώκει την αξιοποίηση των στρατηγικών δυνατοτήτων της Hispasat και της Hisdesat, επιδιώκοντας σημαντικές συνέργειες, οι οποίες υπολογίζονται σε 20-30 εκατ. ευρώ μέχρι το 2026, με προοπτική να φτάσουν τα 50-70 εκατ. ευρώ μέχρι το 2030. Με βάση τα δεδομένα αυτά, η Indra εκτιμά ότι η Hispasat θα συνεισφέρει 400 εκατ. ευρώ σε ακαθάριστα έσοδα, με 190 εκατ. ευρώ σε

κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων και 50 εκατ. ευρώ σε καθαρό αποτέλεσμα. Σύμφωνα με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Indra, κ. José Vicente de los Mozos, ο κύκλος εργασιών της διαστημικής υπομονάδας της Indra μπορεί να φτάσει τα 1 δισ. ευρώ σε έσοδα το 2030.

Η Redeia (ημικρατικός πολυεθνικός Όμιλος διαχείρισης μεγάλων υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών ισπανικών συμφερόντων), που είναι ο πωλητής της Hispasat, αναμένεται να καταγράψει μια λογιστική ζημία της τάξεως των 137 εκατ. ευρώ το 2024, λόγω της διαφοράς μεταξύ της αξίας της Hispasat στα λογιστικά βιβλία της Redeia και της τιμής πώλησης αυτής. Παρόλα αυτά, η εν λόγω πώληση αναμένεται να ενισχύσει την οικονομική θέση της Redeia, δίνοντάς της τη δυνατότητα να επικεντρωθεί στην ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας της Ισπανίας, με στόχο την διοχέτευση κονδυλίων ύψους 1 δισ. ευρώ ετησίως σε επενδύσεις για την περίοδο 2025-2030. Επισημαίνεται ότι η αγορά αντέδρασε με πτώση της μετοχής της Indra κατά 4% μετά την ανακοίνωση της συμφωνίας. Όπως αναφέρουν έγκυροι εδώ αναλυτές, η εξαγορά ανταποκρίνεται στον στόχο του Ομίλου Indra να εξασφαλίσει τον έλεγχο των επικοινωνιών στο διάστημα, με αυξανόμενη σημασία τόσο στον πολιτικό όσο και στον στρατιωτικό τομέα, καθώς μετά την απόκτηση του 100% της Deimos (θυγατρικής Ομίλου Elecnor) το 2024, ο Όμιλος Indra προσθέτει τώρα τις δυνατότητες

της Hispasat και της Hisdesat στην ανάπτυξη της νέας εταιρικής οντότητας στο πλαίσιο του Ομίλου Indra, NewCo Space, η οποία θα ονομάζεται Indra Space. Η φιλοδοξία του Ομίλου Indra είναι να αποκτήσει σημαντικό μερίδιο αγοράς στον ισπανικό και ευρωπαϊκό διαστημικό τομέα.

Ημερίδα προσέλκυσης ισπανικών επενδύσεων και εμπορικού ενδιαφέροντος για τον ελληνικό κλάδο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο Επιμελητήριο Μαδρίτης (3.2.2025)

Το πρωινό της 3ης Φεβρουαρίου έλαβε χώρα σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα του Επιμελητηρίου Μαδρίτης (Cámara Madrid) προγραμματισμένη Ημερίδα – Σεμινάριο σχετικά με το επενδυτικό πλαίσιο στην Ελλάδα, με έμφαση στον κλάδο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, η οποία διοργανώθηκε από την Πρεσβεία και το Επιμελητήριο Μαδρίτης, με την πλήρη οργανωτική υποστήριξη της Enterprise Greece και την συμμετοχή υψηλού στελέχους της ως ομιλήτη (κ. Ν. Στάμου), καθώς και την στήριξη του εδώ εδρεύοντος Ισπανο-Ελληνικού Εμπορικού Επιμελητηρίου. Υπενθυμίζεται ότι το έναυσμα για την εν λόγω εκδήλωση δόθηκε στο Επιμελητήριο Μαδρίτης από το γεγονός ότι η ισπανική πλευρά, στο πλαίσιο ως άνω Ημερίδας - Σεμιναρίου, είχε την πρόθεση να προωθήσει την συμμετοχή στοχευμένων ισπανικών εταιρειών στην έκθεση Renewable Energy Tech Exhibition που διοργανώνεται από την HELEXPO και θα λάβει χώρα στη

Θεσσαλονίκη, το διάστημα 13-15 Μαρτίου τ.ε., στο πλαίσιο του προγράμματος Hosted Buyers της έκθεσης. Το κοινό της ημερίδας, μεγέθους πλησίον των 70 προσκεκλημένων, υπήρξε στοχευμένο, με συμμετοχή ορισμένων σημαντικών ισπανικών επιχειρηματικών Ομίλων αλλά και θεσμικών φορέων.

Οι συμμετέχοντες είχαν προσκληθεί μαζικά από το Επιμελητήριο Μαδρίτης (εταιρείες-μέλη του) και το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης (από επαφές μας, καθώς και βάσεις επιχειρηματικών δεδομένων), ενώ στοχευμένες προσκλήσεις είχε απευθύνει το Enterprise Greece, όπως και το Ισπανο-Ελληνικό Επιμελητήριο. Η συμμετοχή στην ημερίδα κρίνεται εξαιρετικά ικανοποιητική, υπερβαίνοντας μάλιστα τις αρχικές προσδοκίες μας, δεδομένου και του πολύ σύντομου χρονικού διαστήματος προετοιμασίας της αποστολής.

Η ημερίδα είχε συνολική διάρκεια περίπου 31/2 ωρών, συμπεριλαμβανομένων και των συναντήσεων δικτύωσης που ακολούθησαν μετά το σκέλος των παρουσιάσεων. Την ημερίδα άνοιξε η Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Μαδρίτης κα Elsa Salvadores, ενώ ακολούθησε χαιρετισμός της Πρέσβευς της Ελλάδος κας Αγγλαΐας Μπαλτά. Εν συνεχεία, σύντομο χαιρετισμό απηύθυνε ο Πρόεδρος του Ισπανο-Ελληνικού Επιμελητηρίου, κ. Ανδρέας Παππάς. Επισημαίνεται ότι προ της ημερίδας πραγματοποιήθηκε συνάντηση της Ελληνίδας Πρέσβευς με την Αναπληρώτρια

Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Μαδρίτης. Στην διάρκεια της ημερίδας, ο Προϊστάμενος Γραφείου ΟΕΥ, κος Παντελής Γκάσιος, Σύμβουλος ΟΕΥ Α', και η παρ' ημίν Γραμματέας ΟΕΥ Γ', κα Χριστίνα Οικονόμου, προβήκαμε σε από κοινού παρουσίαση (στην ισπανική) της ελληνικής οικονομίας, των διμερών εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων, καθώς και των προοπτικών περαιτέρω ενδυνάμωσής τους, ενώ ειδική αναφορά επιφυλάχθηκε στο τέλος της παρουσίασής μας στην Έκθεση Renewable Energy Tech Exhibition / Forward Green που διοργανώνεται από την HELEXPO τον προσεχή Μάρτιο. Ακολούθησε εμπειρισταωμένη παρουσίαση (στην αγγλική) του Διευθυντή Προσέλκυσης Επενδύσεων σε Ενέργεια, Περιβάλλον, Υπηρεσίες της Enterprise Greece κ. Νίκου Στάμου, καλύπτοντας τον ελληνικό κλάδο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας / ενεργειακών υποδομών και τις προοπτικές και ευκαιρίες πραγματοποίησης επενδύσεων σε περαιτέρω ανάπτυξη αυτού. Σημειώνεται επιπλέον ότι σε σύντομη παρουσίαση προέβη η Διεθνής Σύμβουλος και Υπεύθυνη για την Ευρώπη και το Enterprise Europe Network (EEN) Επιμελητηρίου Μαδρίτης, κα Rada Ivanova, η οποία έδωσε έμφαση στην προώθηση της Έκθεσης Renewable Energy Tech Exhibition / Forward Green που διοργανώνεται από την HELEXPO, προσκαλώντας σε συμμετοχή ισπανικούς Ομίλους με εμπορικό αλλά και επενδυτικό ενδιαφέρον για τον ελληνικό κλάδο

ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στο πλαίσιο του προγράμματος Hosted Buyers της έκθεσης.

Σημαντική και με πολύ θετικό πρόσημο για την εκδήλωση υπήρξε η τοποθέτηση του εκπροσώπου του μεγάλου ισπανικού Ομίλου, με μακρόχρονη και επιτυχή επενδυτική παρουσία στην Ελλάδα, Iberdrola, ως "success story" ξένου Ομίλου στην ελληνικό κλάδο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ο οποίος επιλέχθηκε και προσκλήθηκε από το Επιμελητήριο Μαδρίτης με την συνεργασία της Enterprise Greece. Συγκεκριμένα, ο κ. José Oriol Hoyos, Πρόεδρος Διεθνών Σχέσεων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας της Iberdrola, παρουσίασε την εμπειρία του από την επενδυτική τοποθέτηση / εγκατάσταση του Ομίλου στην Ελλάδα. Ο κ. Oriol εξήρε την ασφάλεια που προσφέρει στους επενδυτές η Ελλάδα, μέσω της συνέπειας στην εξυπηρέτηση των οικονομικών υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ανάπτυξη έργων, ενώ τόνισε την σημασία εξεύρεσης τοπικών συνεργατών και ανθρώπινου δυναμικού εν όψει μιας επένδυσης για την εξασφάλιση της δικτύωσης στην ελληνική αγορά. Ανέφερε ότι η Ελλάδα αποτέλεσε τον πρώτο πυλώνα της διεθνούς επέκτασης της Iberdrola, σημειώνοντας πως ο τομέας της ενέργειας στην Ελλάδα και στην Ισπανία παρουσιάζει κοινά στοιχεία. Τέλος προσέθεσε πως στην ελληνική αγορά ενέργειας μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα δίκτυα μεταφοράς ενέργειας, καθώς αφ' ενός η χαμηλή τους πυκνότητα καθιστά επιτακτική

την ανάγκη ανάπτυξης τους και αποτελεί πρώτης τάξεως ευκαιρία για επενδύσεις, επισημαίνοντας παράλληλα ότι η ιδιαίτερη γεωμορφολογία της χώρας (κυρίως στις νησιωτικές περιοχές) συχνά κάνει την ανάπτυξη των υποδομών δυσχερέστερη. Ιδιαίτερα θετική αίσθηση προκάλεσε το σχόλιο του κ. Ορίολ ότι η Ελλάδα κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης αλλά και μετέπειτα παρουσιάζεται ως μία εξαιρετικά σοβαρή και συνεπέστατη χώρα σε ό,τι αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεών της. Υπενθυμίζεται ότι ο Όμιλος Iberdrola δραστηριοποιείται στην Ελλάδα μέσω της στενής του συνεργασίας και συμμετοχής του στον Όμιλο Rokas Renewables, διαθέτοντας σήμερα αιολικά και ηλιακά έργα σε ολόκληρη την Ελλάδα, συγκεκριμένα στην Κεντρική Ελλάδα, την Κρήτη, τη Θράκη, τη Δυτ. Μακεδονία, τη Θεσσαλία, την Πελοπόννησο και τα Δωδεκάνησα.

Οι εντυπώσεις όλων των εμπλεκόμενων στη διοργάνωση της ημερίδας υπήρξαν άριστες, τόσο σε επίπεδο οργανωτικό, όσο και σε επίπεδο ουσίας, δεδομένου ότι προσήλθαν αρκετοί εκπρόσωποι σημαντικών ισπανικών επιχειρηματικών Ομίλων, οι οποίοι παρακολούθησαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την ημερίδα και, πριν την έναρξή της αλλά και στη διάρκεια του διαλείμματος που ακολούθησε το σκέλος των παρουσιάσεων, πραγματοποίησαν επαφές δικτύωσης τόσο με τους Έλληνες εκπροσώπους, τον υπογράφοντα και τα στελέχη του Γραφείου

μας, ανταλλάσσοντας κάρτες και, ορισμένοι εξ αυτών, υποσχόμενοι να μας επισκεφθούν και μας αναπτύξουν περαιτέρω τις σκέψεις τους αναφορικά με τις επενδυτικές προοπτικές των Ομίλων τους στην Ελλάδα. Υπογράφων οφείλει να επισημάνει εξαιρετική συνεργασία Γραφείου με όλους τους εμπλεκόμενους και σε όλα τα στάδια προετοιμασίας της ημερίδας, εξαιρετικό επίπεδο παρουσιάσεων των ομιλητών που καθήλωσε τους συμμετέχοντες στην εκδήλωση, καθώς και πολύ ικανοποιητικό επίπεδο προσέλευσης και ποιότητας συμμετεχόντων. Γραφείο μας στήριξε πλήρως οργανωτικά την ημερίδα, τόσο κατά το στάδιο προετοιμασίας αυτής, όσο και κατά τη διεξαγωγή της, με παρουσία των στελεχών του σε όλη τη διάρκειά της και παροχή διευκολύνσεων μετάφρασης όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο.

Στοιχεία ανεργίας για τον Ιανουάριο 2025 στην Ισπανία

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από το ισπανικό Υπουργείο Εργασίας, η καταγεγραμμένη ανεργία αυξήθηκε κατά 38.725 άτομα τον Ιανουάριο 2025. Η συνολική καταγεγραμμένη ανεργία ανέρχεται σε 2.599.443 άτομα. Από την άλλη πλευρά, η αγορά εργασίας απώλεσε 242.148 θέσεις εργασίας τον Ιανουάριο τ.ε., προφανώς λόγω της ολοκλήρωσης της εορταστικής περιόδου που σήμανε περισσότερες θέσεις εργασίας, έστω και σε προσωρινή βάση. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, πρόκειται για την μεγαλύτερη πτώση

της απασχόλησης που συμβαίνει μήνα Ιανουάριο, από το έτος 2020.

Επισημαίνεται ότι παραδοσιακά ο Ιανουάριος είναι μήνας με αρνητικό πρόσημο όσον αφορά την απασχόληση στην Ισπανία. Από τις απολεσθείσες θέσεις εργασίας, η πλειονότητα αυτών επικεντρώθηκε στον κλάδο του εμπορίου, καθώς και στο γυναικείο εργατικό δυναμικό, όπου χάθηκαν 133.334 γυναικείες θέσεις εργασίας. Εν τούτοις, η φετινή αύξηση της ανεργίας τον Ιανουάριο υπήρξε χαμηλότερη από τους 60.404 πρόσθετους ανέργους πέρυσι και τους 70.744 τον Ιανουάριο 2023. Επιπλέον, τα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας δείχνουν ότι, παρά την απώλεια θέσεων απασχολούμενων τον φετινό Ιανουάριο, η Ισπανία δεν είχε ποτέ καταγράψει τόσους πολλούς εργαζόμενους τον Ιανουάριο, συγκεκριμένα 21.095.814 φέτος, ενώ εξάλλου θα πρέπει να ανατρέξουμε στο 2008 για να εντοπίσουμε χαμηλότερο αριθμό ανέργων από το τρέχον έτος (2.599.443 άτομα φέτος). Το ισπανικό Υπουργείο Οικονομίας, από την δική του σκοπιά, αναμένει ότι η δημιουργία θέσεων εργασίας θα παραμείνει σε παρόμοια επίπεδα το 2025 και το 2026. Η κατανομή ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας δείχνει ότι οι απώλειες θέσεων εργασίας τον Ιανουάριο 2025 επικεντρώνονται σε δύο πολύ εποχιακές δραστηριότητες, όπως το εμπόριο (48.363 λιγότεροι απασχολούμενοι) και η φιλοξενία (47.630 λιγότεροι απασχολούμενοι). Σημαντική υπήρξε επίσης η πτώση της απασχόλησης στις διοικητικές

δραστηριότητες (μείωση κατά 45.139 θέσεις), τις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών (μείωση κατά 14.764 θέσεις) και τη δημόσια διοίκηση (μείωση κατά 14.473 θέσεις). Επίσης μειώθηκε ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων, με πτώση 17.815 θέσεων σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2024. Ανά επαρχία, οι μεγαλύτερες μειώσεις της απασχόλησης εμφανίστηκαν τον Ιανουάριο στην Jaén (-2,61%), την Tarragona (-2,09%), την Badajoz (-2,03%), το Castellón (-1,93%) και την Ávila (-1,83%).

Σύμφωνα με το Υπουργείο, «η ισπανική αγορά εργασίας παρουσιάζει μεγαλύτερο δυναμισμό σε σύγκριση με τις μεγάλες ευρωπαϊκές οικονομίες».

Όσον αφορά την ανεργία, ο τομέας των υπηρεσιών αντιπροσωπεύει σχεδόν το σύνολο των νέων ανέργων, με τον αριθμό τους να εμφανίζεται αυξημένος κατά 44.595 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2024. Σε δελτίο τύπου που εξέδωσε, το Υπουργείο Εργασίας τονίζει ότι «σε ετήσια βάση, η ανεργία των γυναικών μειώθηκε κατά 95.446 γυναίκες και η ανεργία των ανδρών κατά 72.971 άνδρες», καθώς και ότι «ο συνολικός αριθμός ανέργων γυναικών ανέρχεται σε 1.563.431, το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 17 ετών σε μήνα Ιανουάριο». Επιπλέον, η αρμόδια Υπουργός κα Δίαζ επεσήμανε ότι «η ανεργία στους νέους κάτω των 25 ετών αυξήθηκε τον Ιανουάριο κατά 2.563 άτομα (1,38%) σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα και ανέρχεται σε 188.364

άτομα, ο χαμηλότερος αριθμός στην ιστορική σειρά για μήνα Ιανουάριο».

Παρεμπιπτόντως, κατά την χθεσινή του συνεδρίαση το ισπανικό υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε την μείωση των ωρών εργασίας, με το μέγιστο νόμιμο εβδομαδιαίο ωράριο να μειώνεται από 40 σε 37,5 ώρες σε ετήσια βάση χωρίς καμία περικοπή μισθών, αισιοδοξώντας ότι η κυβερνητική νομοθετική πρόταση θα περάσει από την απαραίτητη έγκριση των νομοθετικών σωμάτων. Κατόπιν της έγκρισης της μείωσης του ωραρίου από το υπουργικό συμβούλιο, η Κυβέρνηση θα αποστείλει το κείμενο του νομοσχεδίου προκειμένου να λάβει τις απαιτούμενες εκθέσεις επιπτώσεων από τους αρμόδιους θεσμικούς φορείς και στη συνέχεια αυτό θα εισέλθει στο Κογκρέσο των Αντιπροσώπων προς ψήφιση. Η Κυβέρνηση παραδέχεται ότι «έχει ήδη σε εξέλιξη κοινοβουλευτικές διαπραγματεύσεις, οι οποίες δεν θα είναι εύκολες, ωστόσο θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για να επιτευχθεί συναίνεση το συντομότερο δυνατό», αναγνωρίζοντας τις δυσκολίες που αναμένει να αντιμετωπίσει κυρίως από πλευράς καταλανικών εθνικιστικών κομμάτων.

Ο ισπανικός Όμιλος Técnicas Reunidas αναλαμβάνει μεγάλο έργο στα ΗΑΕ

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, ο ισπανικός πολυεθνικός Όμιλος με ειδικευση στις μηχανολογικές μελέτες και τις κατασκευές υποδομών για τους κλάδους πετρελαίου και

αερίου Técnicas Reunidas, έχει μόλις επιτύχει να του ανατεθεί συμβόλαιο αξίας 3,26 δισ. ευρώ για έργο στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, ωστόσο ο ισπανικός Όμιλος προς το παρόν αρνείται να αποκαλύψει την ταυτότητα του πελάτη, ενώ επισημαίνει ότι η διάρκεια του έργου που αφορά την ανάπτυξη “upstream” εγκαταστάσεων θα είναι πενταετής και θα απαιτήσει περισσότερες από 1,2 εκατομμύρια εργατοώρες μηχανικής. Σύμφωνα με την Técnicas Reunidas, πρόκειται για το μεγαλύτερο συμβόλαιό της αυτήν την στιγμή στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και αφορά ανάπτυξη εγκαταστάσεων έρευνας, ανάπτυξης και παραγωγής από κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, για συνολικό ποσό 3,394 δισ. δολ. ή περίπου 3,26 δισ. ευρώ.

Όπως προαναφέρθηκε, η ισπανική εταιρεία δεν έχει αποκαλύψει δημόσια το όνομα του Εμιρατινού πελάτη της ή τις λεπτομέρειες του έργου, ωστόσο έχει πληροφορήσει επισήμως σχετικά με την ανάληψη του έργου, μέσω σχετικής της δήλωσης, την Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (CNMV). Η εν λόγω είδηση έδωσε σημαντική ανοδική ώθηση στην τιμή της μετοχής της Técnicas Reunidas. Σύμφωνα με τον ισπανικό Όμιλο, «το έργο που θα πραγματοποιηθεί θα περιλαμβάνει υπεράκτιες δραστηριότητες (σε κοιτάσματα βυθού) με τις κύριες μονάδες επεξεργασίας να κατασκευάζονται με αρθρωτό σχεδιασμό». Ως άνω πηγές επισημαίνουν ότι η εμπειρία της Técnicas Reunidas στα ΗΑΕ πηγαινει αρκετά χρόνια πίσω, με σημαντικές

παραγγελίες από τον παγκόσμιας εμβέλειας πετρελαϊκό κολοσσό του Αμπού Ντάμπι ADNOC. Ο Όμιλος Técnicas Reunidas έχει ξεκινήσει πορεία ανάκαμψης μετά τον αντίκτυπο της πανδημίας και την άνοδο των τιμών πρώτων υλών στον ενεργειακό και βιομηχανικό τομέα που είχε οδηγήσει τα προηγούμενα χρόνια σε αναστολή αρκετών διαγωνισμών, σε συμφόρηση στην αλυσίδα εφοδιασμού και σε επιβράδυνση των έργων που βρίσκονταν σε εξέλιξη. Στο τέλος του τρίτου τριμήνου του 2024, τα κέρδη της ήταν της τάξεως των 65 εκατ. ευρώ (+58% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2023), ενώ η πρόβλεψη για το τέλος του έτους είναι για κύκλο εργασιών ύψους 4,5 δισ. ευρώ και περιθώριο κέρδους προ φόρων και τόκων στο 4%.

Το χαρτοφυλάκιο έργων του Ομίλου πλησιάζει τα 12,4 δισ. ευρώ, ενώ ο Όμιλος δίνει έμφαση στην ανάπτυξη συνεργασιών με στρατηγικούς εταίρους 2023).

Δικαίωση Ισπανίας σε έρευνα αθέμιτων εμπορικών πρακτικών χημικών στις ΗΠΑ

Συμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, το Υπουργείο Εμπορίου των ΗΠΑ δικαίωσε εν τέλει την Ισπανία σε υπόθεση έρευνας περί αθέμιτων εμπορικών πρακτικών dumping, η οποία ολοκληρώθηκε οριστικά την τρέχουσα εβδομάδα και αφορούσε σε δραστηριότητες ισπανικών εταιριών εξαγωγής χημικών προϊόντων.

Σύμφωνα με τις εδώ πηγές, η εν λόγω έρευνα αφορούσε τα χλωριωμένα ισοκυανικά άλατα (τα οποία συνήθως χρησιμοποιούνται για την παραγωγή προϊόντων απολύμανσης) και διεξήχθη κατά την περίοδο από 1η Ιουνίου 2022 έως 31η Μαΐου 2023, καταλήγοντας στο ίδιο συμπέρασμα με προηγούμενη προκαταρκτική έρευνα, ήτοι ότι τα ισπανικά προϊόντα δεν πωλήθηκαν στις ΗΠΑ σε τιμές κατώτερες του κόστους παραγωγής τους. Η εν λόγω καταληκτική απόφαση του αμερικανικού Υπουργείου Εμπορίου συνεπάγεται την μη επιβολή αντισταθμιστικών δασμών λόγω αθέμιτων πρακτικών στις εν λόγω ισπανικές εξαγωγές. Σημειώνεται ότι, οι εμπλεκόμενες στην έρευνα ισπανικές εταιρίες ήταν οι Ercros, Electroquímica de Hernani (Eher) και Industrias Químicas. Τα ισπανικά οικονομικά μέσα αναφέρονται με την ευκαιρία σε άλλες περιπτώσεις ισπανικών προϊόντων στις εισαγωγές των οποίων έχουν επιβληθεί δασμοί από τις ΗΠΑ, όπως οι μαύρες ελιές, τα στρώματα και το θερμικό χαρτί, όπου επιβλήθηκαν υψηλοί δασμοί λόγω σχετικών κρίσεων του αμερικανικού Υπουργείου Εμπορίου περί πρακτικών αθέμιτου εμπορίου από πλευράς Ισπανίας (ή και E.E.).

Συμμετοχή ελληνικών εταιριών στις διεθνείς εκθέσεις μόδας-κοσμημάτων MOMAD, Bisutex στη Μαδρίτη (6-9 Φεβρουαρίου 2025)

Στο διάστημα 6-9 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκαν στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο της Μαδρίτης (IFEMA) οι διεθνείς

εκθέσεις κλάδων ενδύματος, κοσμήματος και αξεσουάρ ένδυσης MOMAD, Bisutex. Η ομολογουμένως άρτια και φανερά ενισχυμένη, από απόψεως αριθμού συμμετοχών εκθετών, διοργάνωση των εν λόγω καθιερωμένων σε διεθνές επίπεδο εκθέσεων έγινε από τον επίσημο εκθεσιακό φορέα της Μαδρίτης IFEMA.

Στις εκθέσεις μετείχαν συνολικά 20 ελληνικές επιχειρήσεις, οι περισσότερες από τις οποίες ενεργοποιήθηκαν από τον Σύνδεσμο Πλεκτικής – Ετοίμου Ενδύματος (ΣΕΠΕΕ), με τις 14 εξ αυτών να συμμετέχουν στην MOMAD και τις 6 στην Bisutex. Παρατίθεται κατωτέρω κατάλογος ελληνικών συμμετοχών:

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΚΘΕΤΕΣ MOMAD (Pavilion 8 - αλφαβητικά)

AELIA ANNA (αξεσουάρ και προϊόντα για το σπίτι και την παραλία), BADOO LUXURY CLOTHING (γυναικείο ένδυμα), BLE RESORT COLLECTION (γυναικείο ένδυμα και αξεσουάρ), COSMOSYR (beachwear, καλοκαιρινό ένδυμα, κόσμημα και αξεσουάρ) DEJAVU FASHION (γυναικείο ένδυμα), FAME GREECE (γυναικείο ένδυμα και αξεσουάρ), FF COLLECTION FILIPPOS FILIPPIDIS (ένδυμα και αξεσουάρ ένδυσης από γούνα, δέρμα), GREEK WORKSHOP CLOTHING (γυναικείο ένδυμα), KALLISTO'S NYMPHS (γυναικείο ένδυμα), LA SOIE (γυναικείο ένδυμα), MAT FASHION (γυναικείο ένδυμα σε μεγάλα μεγέθη), MYSTERY RESORT (καλοκαιρινό ένδυμα), PNTWORLD (beachwear, καλοκαιρινό ένδυμα και αξεσουάρ), THEATER D (γυναικείο ένδυμα).

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΚΘΕΤΕΣ BISUTEX (Pavilion 4 - αλφαβητικά), ART WEAR DIMITRIADIS (κόσμημα και αξεσουάρ ένδυσης), EX NOVO BIJOUX (χειροποίητο κόσμημα και αξεσουάρ ένδυσης), KALLIOPE (γυναικείο ένδυμα, υπόδημα, τσάντα, αξεσουάρ ένδυσης), KORES (κόσμημα, αξεσουάρ, ρούχα, χειροποίητα προϊόντα), NIKOLIS GROUP (κόσμημα και αξεσουάρ ένδυσης), TINA KOTSONI (χειροποίητο κόσμημα).

Ο Προϊστάμενος Γραφείου ΟΕΥ, κος Παντελής Γκάσιος, Σύμβουλος ΟΕΥ Α' και η Γραμματέας ΟΕΥ Γ' του Γραφείου μας κα Οικονόμου επισκέφθηκαν τον εκθεσιακό χώρο στις 7/2, περνώντας από τα περίπτερα όλων των Ελλήνων εκθετών, έχοντας σύντομη συνομιλία με έκαστο εξ αυτών σχετικά με τη συμμετοχή τους, τις εντυπώσεις τους αλλά και την γενικότερη εικόνα που έχουν για την ισπανική αγορά και τον ανταγωνισμό. Κος Γκάσιος συναντήθηκε εξάλλου με τον Γενικό Διευθυντή του ΣΕΠΕΕ κ. Ασλανίδη και στέλεχος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που επισκέφθηκε την έκθεση, ανταλλάσσοντας μαζί τους σκέψεις σχετικά τόσο με το υψηλό επίπεδο της ελληνικής συμμετοχής, όσο και με την αναζήτηση τρόπων περαιτέρω διευκόλυνσης και ενίσχυσης της ελληνικής παρουσίας. Όπως διαπιστώσαμε κατά την περιήγησή μας στα περίπτερα των ελληνικών εταιρειών, αρκετοί από τους εκθέτες συμμετείχαν υπό την οργανωτική αιγίδα και στήριξη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Ορισμένοι εκθέτες ζήτησαν συνδρομή μας σε

μελλοντικές εκδόσεις των εκθέσεων, σε ό,τι αφορά το κλείσιμο καλού εκθεσιακού χώρου, παραπονούμενοι για συχνές αλλαγές του διαθέσιμου χώρου από πλευράς των διοργανωτών.

Σημειώνεται ότι πριν τις Εκθέσεις το Γραφείο μας είχε αποστείλει στις ελληνικές εταιρείες πληροφοριακό υλικό για την ισπανική αγορά, καθώς και κατάλογο διερμηνέων για τις ανάγκες των περιπτέρων τους.

Διαπιστώσαμε εκ νέου ότι σε αμφότερες τις εκθέσεις οι περισσότεροι εκθέτες συμμετέχουν παραδοσιακά επί σειρά ετών, είτε και στις δύο εποχές διοργάνωσής τους (Σεπτέμβριο-Φεβρουάριο), ή επιλεκτικά μόνον στη μία, ενώ υπάρχουν σχεδόν σταθερά ορισμένες νέες συμμετοχές. Οι Έλληνες εκθέτες μας εξέφρασαν γενικά την ικανοποίησή τους για τη συμμετοχή στις Εκθέσεις MOMAD-Bisutex, καθώς και για το επίπεδο των επαφών με τους πελάτες τους στην ιβηρική χερσόνησο που καλλιεργούν μέσω της συμμετοχής τους.

Διμερές εμπόριο Ελλάδος-Ισπανίας, έτους 2024

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα ελληνικά προσωρινά στατιστικά στοιχεία (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) τα οποία επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς Ισπανία κατά το έτος 2024 ανήλθε στο επίπεδο των €1,567 δισ., μειωμένη κατά 24,5% σε σύγκριση με το 2023, όταν είχε ανέλθει σε €2,075 δισ. Από την άλλη πλευρά, οι ελληνικές εισαγωγές από την Ισπανία έφθασαν τα €3,149 δισ., αυξημένες κατά 3,3% έναντι του 2023, όταν είχαν ανέλθει

σε €3,047 δισ. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στατιστικά στοιχεία έτους 2024, η Ισπανία κατατάσσεται 8η μεταξύ των κυριότερων αποδεκτών εξαγωγών ελληνικών προϊόντων, απορροφώντας ποσοστό 3,1% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών, ενώ από την άλλη πλευρά κατατάσσεται 9η μεταξύ των προμηθευτριών χωρών της Ελλάδας, με μερίδιο 3,7% επί των συνολικών ελληνικών εισαγωγών.

Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο κατά το 2024 που έφθασε τα €1,582 δισ. παρουσίασε έλλειμμα για την Ελλάδα, αυξημένο κατά 62,7% έναντι του 2023 (είχε ανέλθει σε €972,37 εκατ. με βάση τα οριστικά στοιχεία). Κατά το 2024, ο διμερής όγκος συναλλαγών εμφανίστηκε μειωμένος κατά 7,9% (στα €4,716 δισ., έναντι €5,122 δισ. το 2023).

Εξετάζοντας τα στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ. με βάση τετραψήφιους κωδικούς δασμολογίου, αυξήσεις κατά το έτος 2024 παρουσίασαν οι ελληνικές εξαγωγές νωπών ψαριών (ΚΔ 0302, αύξηση 1,8%), σερβιετών και πανών για βρέφη (ΚΔ 9619, αύξηση 13,3%), χαλκοσωλήνων (ΚΔ 7411, αύξηση 4,7%), τυριών (ΚΔ 0406, αύξηση 34,7%), κατεργασμένων προϊόντων καπνού (ΚΔ 2402, αύξηση 18,6%), φύλλων και λεπτών ταινιών αλουμινίου (ΚΔ 7607, αύξηση 9,7%), μη πλεκτών γυναικείων συνόλων (ΚΔ 6204, αύξηση 28,9%), εντομοκτόνων / ζιζανιοκτόνων (ΚΔ 3808, αύξηση 2,3%), προϊόντων ομορφιάς (ΚΔ 3304, αύξηση 11,9%), λοιπών εμπιστευτικών προϊόντων (ΚΔ 99SS, αύξηση 75,7%), ελαιωδών καρπών (ΚΔ

1207, αύξηση 33%), ειδών νοικοκυριού από πλαστικές ύλες (ΚΔ 3924, αύξηση 59,4%), μεταλλευμάτων ψευδαργύρου (ΚΔ 2608, αύξηση 226,6%) και πολυμερών προπυλενίου σε αρχικές μορφές (ΚΔ 3902, αύξηση 3,7%). Αντιθέτως, μεταξύ των σημαντικών κατηγοριών προϊόντων ελληνικών εξαγωγών προς Ισπανία, μειώσεις εμφανίζονται το 2024 στην αξία των δασμολογικών κωδικών ελαίων πετρελαίου (ΚΔ 2710, μείωση 58,4%), φαρμάκων για τη λιανική πώληση (ΚΔ 3004, μείωση 11,4%), ελασμάτων και ταινιών από αλουμίνιο (ΚΔ 7606, μείωση 12,3%), μηχανών επεξεργασίας δεδομένων (ΚΔ 8471, μείωση 48,7%), φραουλών και λοιπών φρούτων (ΚΔ 0810, μείωση 3,3%, πρόκειται για εξαγωγές κυρίως ελληνικών ακτινιδίων), πιτών και στερεών υπολειμμάτων για ζωοτροφές (ΚΔ 2306, μείωση 10,6%), λοιπών ελαιολάδων (ΚΔ 1510, μείωση 40,2%), ελαιολάδου (ΚΔ 1509, μείωση 67,5%), πλακών, φύλλων και μεμβρανών από πλαστικές ύλες (ΚΔ 3920, μείωση 6,2%). Ως αξιοπρόσεκτες εξελίξεις το 2024 θεωρούμε κατ' αρχάς την μείωση της αξίας των ελληνικών εξαγωγών ελαιολάδου (συνολικά κατά €65,9 εκατ. έναντι του 2023) προφανώς εξαιτίας της ανάκαμψης της ισπανικής ελαιοπαραγωγής, καθώς και τις μεγάλες μειώσεις των εξαγωγών οπτάνθρακα (ΚΔ 2713, μείωση από τα €51,15 εκατ. το 2023 σε μόλις €5,81 εκατ. το 2024), παρασκευασμάτων φρούτων (ΚΔ 2008, από τα €21,73 εκατ. το 2023 στα €4,82 εκατ. το 2024) και σιταριού (ΚΔ 1001, από €12,29 εκατ. το 2023 σε €1,45 εκατ. το 2024). Από την άλλη,

αισθητή αύξηση κατέγραψαν οι ελληνικές εξαγωγές λοιπών -εμπιστευτικών- προϊόντων προς Ισπανία το 2024, κατά 75,7%.

Με βάση τα στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ, οι σημαντικότερες κατηγορίες ελληνικών εισαγωγών από Ισπανία το έτος 2024 ήταν οι ακόλουθες: (α) Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά προσώπων, ΚΔ 8703, €262,66 εκατ. (-34,5%), (β) κουστούμια-ταγιέρ, σύνολα, ζακέτες, φορέματα, φούστες, φούστες-παντελόνια ΚΔ 6204, €119,53 εκατ. (+0,1%), (γ) φάρμακα για τη λιανική πώληση, ΚΔ 3004, €110,51 εκατ. (+61,3%), (δ) κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, ΚΔ 0201, €102,18 εκατ. (+9,7%), (ε) κρέατα χοιροειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, ΚΔ 0201, €65,74 εκατ. (-5,8%), (στ) κεραμικά πλακάκια, ΚΔ 6907, €64,09 εκατ. (+10,1%) και (ζ) Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια), ΚΔ 2710, €61,77 εκατ. (-31,2%).

Προς συμπλήρωση της εικόνας, αναφέρουμε ότι με βάση τα πλέον πρόσφατα δημοσιευθέντα προσωρινά στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας, ενδεκαμήνου 2024 (DataComex), οι εισαγωγές της Ισπανίας από την Ελλάδα ανήλθαν σε €1,1 δισ., μειωμένες κατά 25,8% έναντι του ενδεκαμήνου 2023 (€1,482 δισ.), ενώ οι ισπανικές εξαγωγές προς την Ελλάδα ανήλθαν σε €3,203 δισ., αυξημένες κατά 3% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2023 (€3,111 δισ.).

Επισημαίνεται ότι κατά κανόνα παρατηρούνται αποκλίσεις μεταξύ των ελληνικών και ισπανικών στατιστικών στοιχείων διμερούς εμπορίου.

Κύριες κατηγορίες ελληνικών εξαγωγών προς Ισπανία ενδεκαμήνου 2024 με βάση τα ισπανικά στοιχεία εμφανίζονται οι εξής: (α) Ψάρια βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, ΚΔ 0302, €164,88 εκατ. (-2,3%), (β) φάρμακα για τη λιανική πώληση, ΚΔ 3004, €136,54 εκατ. (+35,1%), (γ) λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια), ΚΔ 2710, €93,69 εκατ. (-55,2%), (δ) ελάσματα και ταινίες αλουμινίου, ΚΔ 7606, €76,63 εκατ. (+43,8%), (ε) άλλοι καρποί και φρούτα νωπά, ΚΔ 0810, €49,48 εκατ. (+10,4%), (στ) σερβιέτες και ταμπόν υγείας, πάνες για βρέφη και παρόμοια είδη υγιεινής, ΚΔ 9619, €48,11 εκατ. (+7,8%), (ζ) σωλήνες από χαλκό, ΚΔ 7411, €46,59 εκατ. (-1,1%) και (η) λοιπά ελαιόλαδα, ΚΔ 1510, €33,24 εκατ. (-42,4%).

Ως κύριες κατηγορίες ισπανικών εξαγωγών προς Ελλάδα ενδεκαμήνου 2024, τα ισπανικά στοιχεία εμφανίζουν τις εξής: (α) Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά προσώπων, ΚΔ 8703, €310,53 εκατ. (-19,1%), (β) χαλκό και κράματα ακατέργαστα, ΚΔ 7403, €108,04 εκατ. (-10,3%), (γ) κουστούμια-ταγιέρ, σύνολα, ζακέτες, φορέματα, φούστες, φούστες-παντελόνια ΚΔ 6204, €105,36 εκατ. (+4%), (δ) κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, ΚΔ 0201, €98,87 εκατ. (-0,04%), (ε) υδρογονάνθρακες

κυκλικούς, ΚΔ 2902, €97,85 εκατ. (- 21,2%), (στ) αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή, ΚΔ 7601, €85,13 εκατ. (+12349,8%), (ζ) κεραμικά πλακάκια, ΚΔ 6907, €77,94 εκατ. (+6,5%) και (η) φάρμακα για τη λιανική πώληση, ΚΔ 3004, €76,23 εκατ. (+21,4%).

Αύξηση κατά 9,1% της επιχειρηματικότητας στην Ισπανία το 2024 – ρεκόρ δημιουργίας νέων εταιρειών από το 2007

Σύμφωνα με εδώ έγκυρες πηγές, το 2024 στην Ισπανία καταγράφηκε σημαντική αύξηση στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων, συνεχίζοντας την ανοδική πορεία που ξεκίνησε το 2023. Συγκεκριμένα, ιδρύθηκαν 117.990 νέες εμπορικές εταιρείες, αριθμός αυξημένος κατά 9,1% σε σχέση με το 2023. Πρόκειται για το υψηλότερο επίπεδο από το έτος 2007, όταν είχαν ιδρυθεί 142.700 εταιρείες. Η θετική αυτή εξέλιξη έρχεται μετά από μία δύσκολη περίοδο για την επιχειρηματικότητα, καθώς το 2022 η δημιουργία νέων εταιρειών είχε μειωθεί κατά 2,1%, ενώ το 2021, με το πέρας των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας, είχε καταγραφεί σχετική άνοδος κατά 28%. Η ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας την τελευταία διετία αποδίδεται εν μέρει από εδώ οικονομικές πηγές στην αξιοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων Next Generation EU, τα οποία αποτέλεσαν βασικό μοχλό στήριξης για πολλές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ισπανίας που δημοσιεύτηκαν

τον περασμένο μήνα, το 45% των επιχειρήσεων που έλαβαν ή προγραμματίζουν να αξιοποιήσουν ευρωπαϊκή χρηματοδότηση δεν θα είχαν προχωρήσει σε επενδύσεις χωρίς την επιπρόσθετη οικονομική στήριξη. Μόλις το 24% των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι θα προχωρούσαν σε επενδύσεις ανεξαρτήτως των ευρωπαϊκών επιδοτήσεων.

Για την δημιουργία νέων επιχειρήσεων εγγράφηκαν κεφάλαια άνω των 5,682 δισ. ευρώ, κατά 9,7% χαμηλότερα από το 2023, ενώ το μέσο κεφάλαιο που καταβλήθηκε για την δημιουργία αυτών των εταιρειών διαμορφώθηκε σε 48.163 ευρώ, μειωμένο κατά 17,3% από το αντίστοιχο του 2023. Το Ισπανικό Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE) ανέφερε εξάλλου στις 11/2 ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων που εκκαθαρίστηκαν αυξήθηκε το περασμένο έτος κατά 1,2% σε σύγκριση με το 2023, φθάνοντας συνολικά τις 25.090, που συνιστά την δεύτερη υψηλότερη καταγραφή στη σχετική στατιστική σειρά. Το ιστορικά υψηλό επίπεδο παραμένει αυτό του έτους 2022, όταν σημειώθηκαν 26.238 εκκαθαρίσεις επιχειρήσεων. Με την εν λόγω αύξηση του 2024, οι εκκαθαρίσεις επιχειρήσεων επιστρέφουν σε ανοδική τάση, αφού το 2023 είχαν σημειώσει μείωση κατά 5,5%. Από τις 25.090 επιχειρήσεις που εκκαθαρίστηκαν το 2024, το 83% το έπραξαν οικειοθελώς, το 8,3% λόγω συγχώνευσης με άλλες εταιρείες, ενώ το 8,6% για άλλους λόγους. Παράλληλα, ο αριθμός των ισπανικών εταιρειών που

προχώρησαν σε αύξηση κεφαλαίου αυξήθηκε κατά 1,1% το 2024, φτάνοντας τις 29.769 επιχειρήσεις, με το συνολικό κεφάλαιο που καταβλήθηκε στο πλαίσιο των εν λόγω αυξήσεων κεφαλαίου να υπερβαίνει τα 23,87 δισ. ευρώ, αυξημένο κατά 11% σε σχέση με το 2023, ενώ το μέσο κεφάλαιο ανά αύξηση κεφαλαίου και ανά εταιρεία διαμορφώθηκε στα 801.844 ευρώ, καταγράφοντας άνοδο 9,8% έναντι του 2023. Με κριτήριο την κύρια οικονομική δραστηριότητα, το 17,9% των εμπορικών εταιρειών που ιδρύθηκαν το περασμένο έτος ανήκε στον εμπορικό τομέα, ενώ το 16,7% δραστηριοποιούνταν σε ακίνητα, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και ασφάλειες. Όσον αφορά τις λυθείσες επιχειρήσεις, το 20,1% ανήκε στον εμπορικό τομέα, ενώ το 16,4% σχετιζόταν με τον κατασκευαστικό κλάδο. Στη Μαδρίτη καταγράφηκε ο υψηλότερος αριθμός νέων εταιρειών το 2024, με 24.550 επιχειρήσεις, ενώ ακολούθησε η Καταλονία (με 20.512) και την Ανδαλουσία (με 18.322). Αντίθετα, οι περιοχές με τις λιγότερες νέες επιχειρήσεις ήταν η Λα Ριόχα (453), η Καντάμπρια (816) και η Ναβάρρα (997). Επιπλέον, όσον αφορά τις εκκαθαρίσεις εταιρειών, η Μαδρίτη κατέγραψε 7.559 περιπτώσεις, η Ανδαλουσία 4.325 και η Καταλονία 1.902. Οι περιοχές με τις λιγότερες εκκαθαρίσεις ήταν η Ναβάρρα (75), η Λα Ριόχα (182) και η Καντάμπρια (280).

Σημειώνεται ότι τον Δεκέμβριο 2024 καταγράφηκε σημαντική αύξηση στις εκκαθαρίσεις επιχειρήσεων, με 3.243 εταιρείες

να κλείνουν, αριθμός αυξημένος κατά 20,7% σε ετήσια βάση, που συνιστά την μεγαλύτερη άνοδο από το 2007 (περίπου 105 επιχειρήσεις κατά μέσο όρο έκλειναν κάθε ημέρα του μήνα). Ωστόσο, παράλληλα σημειώθηκε αύξηση στην δημιουργία νέων επιχειρήσεων, με 9.347 νέες εταιρείες, αριθμός αυξημένος κατά 17,7% έναντι του Δεκεμβρίου 2023, που συνιστά την μεγαλύτερη αύξηση για τον τελευταίο μήνα έτους, από το έτος 2006. Το συνολικό κεφάλαιο που καταβλήθηκε για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων τον Δεκέμβριο 2024 ανήλθε σε πλησίον των 600 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας ετήσια μείωση της τάξεως του 14,2%. Το μέσο κεφάλαιο ανά εταιρεία διαμορφώθηκε στα 63.508 ευρώ, μειωμένο κατά 27,1% σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2023. Σε μηνιαία βάση, η δημιουργία νέων επιχειρήσεων μειώθηκε κατά 5,3% σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2024, ενώ αντίθετα, οι εκκαθαρίσεις επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά 42,1%.

Αύξηση κατά μισή ποσοστιαία μονάδα στο μερίδιο αγοράς διανομής τροφίμων το 2024 για την ισπανική αλυσίδα super market Mercadona, αγγίζοντας το 26,6 %

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, η ισπανική αλυσίδα υπεραγορών Mercadona, μία από τις κορυφαίες εταιρείες super market στην Ισπανία, τόσο με φυσικά όσο και με διαδικτυακά καταστήματα, «έκλεισε» το προηγούμενο έτος με μερίδιο αγοράς 26,6% στη διανομή τροφίμων, μισή ποσοστιαία

μονάδα περισσότερο σε σύγκριση με το 2023, ούσα ο φορέας εκμετάλλευσης υπεραγορών που κατέγραψε την υψηλότερη ανάπτυξη το 2024 και ξεπερνώντας την αύξηση όλων των κύριων ανταγωνιστών της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που τα τελευταία χρόνια καταβάλλουν προσπάθειες για να κερδίσουν χώρο στην ισπανική διανομή. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τις περιπτώσεις των γερμανικών αλυσίδων όπως Lidl και Aldi, οι οποίες βελτίωσαν τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς τους κατά 0,2 και 0,1 ποσοστιαίες μονάδες. Η πρώτη εδραιώνει τη θέση της ως η τρίτη σημαντικότερη αλυσίδα super market στη χώρα, με μερίδιο αγοράς 6,5% το 2024 και συνεχίζει να κερδίζει έδαφος έναντι της Carrefour. Η Aldi, από την πλευρά της, κατέληξε με μερίδιο 1,7%. Όσον αφορά την γαλλική εταιρεία Carrefour, παραμένει σχεδόν στάσιμη, αγγίζοντας μερίδιο αγοράς της τάξεως του 9,8%. Επισημαίνεται ότι την αλυσίδα Mercadona ακολουθεί σε μερίδιο αγοράς ο Όμιλος IFA, με 10,5% της ισπανικής λιανεμπορικής αγοράς, μερίδιο το οποίο ωστόσο επιμερίζεται σε διαφορετικές αλυσίδες super market που ανήκουν στον εν λόγω Όμιλο, όπως μεταξύ άλλων οι Ahorra Más και Proxi. Την αλυσίδα Lidl ακολουθεί η αλυσίδα Eroski με μερίδιο 4,3%, ενώ έπονται οι αλυσίδες Dia με 3,6%, Consum με 3,4% και Alcampo με 3%. Η Mercadona συνεχίζει να κερδίζει χώρο από τους ανταγωνιστές της χάρη στο γεγονός, μεταξύ άλλων, ότι εξακολουθεί και αναπτύσσεται σε Περιφέρειες και Κοινότητες όπου μέχρι πρότινος δεν είχε

έντονη παρουσία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση της βόρειας Ισπανίας και ειδικότερα της Αυτόνομης Κοινότητας της Χώρας των Βάσκων, όπου σύμφωνα με οικονομικά στοιχεία, η Mercadona αντιπροσώπευε το 17,1% των αγοραστικών δαπανών, σχεδόν τρεις μονάδες περισσότερο συγκριτικά με το 2023, «παιρνοντας» μερίδιο αγοράς από την ένωση συνεταιρισμών Eroski (ηγέτης στον κλάδο των super markets στην περιοχή), η οποία απώλεσε 1,6 μονάδες για το 2024.

Σημειώνεται ότι στην ισπανική αγορά η διανομή τροφίμων συνεχίζει την τάση συγκέντρωσης μεταξύ οργανωμένων φορέων, εις βάρος του παραδοσιακού εμπορίου, το οποίο απώλεσε το 3,6% του όγκου πωλήσεων το 2024, αντιπροσωπεύοντας το 21,2% του συνόλου. Πρόκειται για ποσοστό που εξακολουθεί να είναι πάνω από αυτό των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών, αλλά με σαφή πτωτική τάση. Υπενθυμίζεται ότι η αλυσίδα υπεραγορών Mercadona ιδρύθηκε το 1977 από τον Όμιλο Roig Cárnica, διαθέτει σήμερα 1.604 καταστήματα σε όλη την Ισπανία και 60 στην Πορτογαλία, ενώ απασχολεί προσωπικό 104.000 ατόμων.

Εξαγορά ισπανικού Ομίλου κατασκευής αμαξοστοιχιών Talgo από βασκική κοινοπραξία με επικεφαλής τον όμιλο Sidenor

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, ολοκληρώθηκε την Παρασκευή 14/2 η

συμφωνία ανάληψης του 29,7% του μετοχικού κεφαλαίου του μεγάλου ισπανικού Ομίλου κατασκευής επιβατικών αμαξοστοιχιών Talgo από βασκική κοινοπραξία αποτελούμενη από τον χαλυβουργικό Όμιλο Sidenor, τα τραπεζικά ιδρύματα BBK/Kutxabank και Vital, καθώς και το δημόσιο βασκικό επενδυτικό Ταμείο Finkatuz, καταλαμβάνοντας τη θέση του κυρίου μετόχου. Η πρόταση που υπεβλήθη στις 6/2, προέβλεπε προσφορά 4,15 ευρώ ανά μετοχή και έγινε αποδεκτή από την μέχρι πρότινος κύρια μέτοχο - εταιρεία Pegaso, στην οποία συμμετέχουν το επενδυτικό ταμείο Trilantic και η επιχειρηματική οικογένεια Oriol, με ποσοστό 37,5%. Σε εν λόγω προσφορά αναμένεται να προστεθούν έως και 0,85 ευρώ ανά μετοχή, ανάλογα με την επίτευξη του επιχειρηματικού σχεδίου της Talgo το 2027 και το 2028. Τελευταίο ποσό συνεπάγεται βελτίωση από την προηγούμενη προσφορά των 0,65 ευρώ, ανεβάζοντας τη συνολική προσφορά στα 5 ευρώ ανά μετοχή, αντί της προσφοράς 4 ευρώ που είχε κατατεθεί από την κοινοπραξία στα τέλη του προηγούμενου έτους.

Η απόκτηση των μετοχών της Talgo περιλαμβάνει μια πρώτη πληρωμή 153 εκατ. ευρώ, ενώ εκκρεμεί μια δεύτερη πληρωμή 31,4 εκατ. ευρώ, που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί πριν από το 2029. Η συμφωνία επιβεβαιώθηκε ενώπιον της Εθνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (CNMV), με επιφύλαξη της έγκρισης από τα διοικητικά όργανα των εμπλεκόμενων μερών. Σύμφωνα με δηλώσεις του Προέδρου της Vital, κ. Jon

Urresti, στόχος της κοινοπραξίας ήταν να διατηρηθεί η σύνδεση της Talgo με τη βασική κοινωνία, την οποία χαιρετίζει τόσο η Κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων όσο και η κεντρική ισπανική Κυβέρνηση που είχε υιοθετήσει αρνητική στάση απέναντι σε προσφορές εξαγοράς ξένων εταιρειών επικαλούμενη λόγους εθνικής ασφάλειας και προστασίας στρατηγικών συμφερόντων της Ισπανίας. Ειδικότερα, δύο δημόσιες προσφορές εξαγοράς του 100% του κεφαλαίου απορρίφθηκαν την Τετάρτη 12/2, αυτή του κρατικού πολωνικού ταμείου PFR και μια δεύτερη που ηγείτο ο ιδικός κατασκευαστής τρένων Jupiter Wagons. Εν λόγω επενδυτές απέβλεπαν στην απόκτηση τουλάχιστον το 40% του κεφαλαίου, κάτι που θα τους υποχρέωνε να υποβάλουν προσφορά για το σύνολο των μετοχών, εγκατέλειψαν ωστόσο την προσπάθεια μετά από επανειλημμένες προειδοποιήσεις της ισπανικής Κυβέρνησης για την αντίθεσή της στο ενδεχόμενο ξένης εξαγοράς. Παράλληλα, υπενθυμίζεται ότι ισπανική Κυβέρνηση είχε ήδη απορρίψει μια πρώτη προσφορά εξαγοράς από ουγγρική επενδυτική κοινοπραξία τον περασμένο Αύγουστο, επικαλούμενη στρατηγικά εθνικά συμφέροντα. Η βασική κοινοπραξία θα πρέπει να θέσει σε εφαρμογή ένα επείγον βιομηχανικό σχέδιο λόγω της έλλειψης παραγωγικής ικανότητας της εταιρίας, οποία έγινε εμφανής με τις καθυστερήσεις στην παράδοση 30 τρένων υψηλής ταχύτητας Avril στη Renfe, ενώ βασική Κυβέρνηση θεωρεί δεδομένο τι η

έδρα της Talgo θα μεταφερθεί στην Άλαβα, όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο εργοστάσιό της στη Rivabellosa, με 700 εργαζομένους. Η μετοχή της Talgo, η οποία είχε σημειώσει άνοδο την Τετάρτη 12/2 στα 4,35 ευρώ λόγω της πιθανότητας πολλαπλών προσφορών, υποχώρησε την Πέμπτη 13/2 κατά 9,28%, κλείνοντας στα 3,91 ευρώ. Την Παρασκευή, η τιμή μειώθηκε περαιτέρω κατά 2,81%, κλείνοντας την εβδομάδα στα 3,80 ευρώ. Παράλληλα, κατά την υπογραφή της συμφωνίας, ο Αντιπρόεδρος της Talgo κ. José María Oriol, ανακοίνωσε την παραίτησή του μαζί με τρία μέλη του διοικητικού συμβουλίου, προκειμένου να μην υπάρξει σύγκρουση συμφερόντων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας πώλησης.

Παρουσίαση «Βαρομέτρου Επιχειρηματικού Κλίματος στην Ισπανία το 2024» από τον ICEX

Το πρωινό της 18ης Φεβρουαρίου έλαβε χώρα σε αίθουσα του ισπανικού φορέα εξωστρέφειας ICEX (Esraña Exportación e Inversiones) παρουσίαση των αποτελεσμάτων έτους 2024 έρευνας που διεξάγει σε ετήσια βάση (εδώ και 17 χρόνια) ο ICEX / Invest in Spain σε συνεργασία με το ακαδημαϊκό ίδρυμα επιχειρηματικών σπουδών IESE Business School (Πανεπιστήμιο Navarra) και με την Ένωση Πολυεθνικών Επιχειρήσεων που εδρεύουν στην Ισπανία (Multinacionales con Esraña), με αντικείμενο το επιχειρηματικό κλίμα στη χώρα, από την οπτική γωνία του ξένου επενδυτή.

Χαιρετισμό κατά την έναρξη της παρουσίασης του «Βαρομέτρου 2024» απηύθυνε στο κοινό, το οποίο αποτελείτο κυρίως από στελέχη της ισπανικής Διοίκησης και εδώ ξένων Πρεσβειών, η Υφυπουργός Εμπορίου κα Amparo López Senovilla, η οποία αναφέρθηκε σε σημαντικότητα εν λόγω έρευνας μεταξύ ανώτατων στελεχών 700 επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ισπανία με ξένη συμμετοχή στο κεφάλαιό τους, ως αποτύπωσης της εικόνας που έχουν για τη χώρα οι ξένοι επενδυτές, τα ισχυρά της σημεία και τις αδυναμίες που παρουσιάζει, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση του επιχειρηματικού και επενδυτικού κλίματος στην Ισπανία. Ισπανίδα Υφυπουργός αναφέρθηκε στον ικανοποιητικό ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, στην εξαιρετική πορεία του εξωτερικού εμπορίου της χώρας αλλά και του τουρισμού το 2024. Η κυρία López αναφέρθηκε επίσης στον ανοικτό και εξωστρεφή χαρακτήρα της ισπανικής οικονομίας, καθώς και στην αντίθεση της ισπανικής Κυβέρνησης σε κάθε μορφής προστατευτισμό ως «μοντέλο» για την οικονομική ανάπτυξη. Επιπλέον, αναφέρθηκε ειδικότερα σε πολιτική Κυβέρνησης Sánchez για προτεραιοποίηση και προσέλκυση επενδύσεων στρατηγικού χαρακτήρα, τονίζοντας ταυτόχρονα τον δημιουργικό και εποικοδομητικό ρόλο των Ομίλων ξένων συμφερόντων που εδρεύουν στην Ισπανία στην επίτευξη υψηλού επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης στη χώρα. Η παρουσίαση των βασικών

ευρημάτων της έρευνας του «Βαρομέτρου» πραγματοποιήθηκε από την ερευνήτρια του Διεθνούς Κέντρου Ανταγωνιστικότητας της IESE Business School κα María Luisa Blázquez, η οποία ανέλυσε τους βασικούς άξονες παραμέτρων που καλούνται κάθε χρόνο να αξιολογήσουν τα ανώτατα στελέχη των ξένων πολυεθνικών που εδρεύουν στην Ισπανία (συνολική εικόνα, παραγωγικά κλπ. κόστη, υποδομές, ποιότητα ζωής, ποιότητα ανθρώπινου δυναμικού), αναδεικνύοντας ως εκείνες τις υποπαραμέτρους που έλαβαν την καλύτερη αξιολόγηση φέτος από τους managers των πολυεθνικών στην Ισπανία τις υποδομές, το μέγεθος και την οργάνωση της αγοράς και την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, με έμφαση στις τηλεπικοινωνίες, στα αεροδρόμια, στο οδικό δίκτυο, στα λιμάνια, στο επίπεδο ασφαλείας, στην ποιότητα και την έκταση των δικτύων διανομής εφοδιαστικής αλυσίδας. Ως κύρια «αδύναμα» σημεία του εγχώριου επιχειρηματικού κλίματος αναφέρθηκαν η γραφειοκρατία, η χαμηλή αποτελεσματικότητα των εμπορικών δικαστηρίων, οι εργοδοτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, το κόστος ζωής, το κόστος των καυσίμων, το ύψος της κρατικής χρηματοδότησης σε έρευνα, το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας.

Την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του «Βαρομέτρου 2024» ακολούθησε στρογγυλή τράπεζα που συντόνισε η Διευθύνουσα Σύμβουλος του Οργανισμού "Invest in Spain" κα Elisa García Grande, με εκπροσώπους

τριών ξένων Ομίλων που δραστηριοποιούνται στην Ισπανία, συγκεκριμένα των Suntory Global Spirits, Media Markt Iberia και HP Iberia.

Έκθεση IMEX 2025, Μαδρίτη 19-20.2.2025

Πραγματοποιήθηκε στην Μαδρίτη, το διάστημα από 19 και 20 Φεβρουαρίου τ.έ. η 23η έκδοση της Διεθνούς Έκθεσης Επιχειρήσεων και Εξωτερικού Εμπορίου «IMEX 2025», με την υποστήριξη, μεταξύ άλλων, της Κοινότητας Μαδρίτης, του Δημαρχείου Μαδρίτης, του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Μαδρίτης, της Ισπανικής Συνομοσπονδίας Επιχειρηματικών Οργανώσεων (CEOE), του ICEX España Exportación e Inversiones και του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρήσεων. Η φιλοξενούμενη τιμώμενη χώρα αυτής της έκδοσης ήταν το Μαρόκο. Ο κύριος χώρος της Έκθεσης φιλοξενήθηκε στο εμβληματικό κτίριο του Δημαρχείου της Μαδρίτης (Palacio de Cibeles), όπου συμμετείχαν εταιρίες, εκπρόσωποι, θεσμικοί φορείς και Επιμελητήρια από 68 χώρες, με σκοπό την προώθηση του εμπορίου των επενδύσεων στις διεθνείς αγορές μέσω συναντήσεων B2B, ενώ, παράλληλα, διεξήχθησαν ομιλίες και εξειδικευμένα σεμινάρια σε επιμέρους αίθουσες. Η χώρα μας, εκπροσωπούμενη από στελέχη του Γραφείου Ο.Ε.Υ. της Πρεσβείας Μαδρίτης και σε διακριτό stand, παρουσίασε σε ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες και επενδυτές το εξαιρετικά

φιλικό ελληνικό επενδυτικό περιβάλλον και τις ευκαιρίες της ανθεκτικής και πολλά υποσχόμενης ελληνικής οικονομίας, διοχετεύοντας χρήσιμη πληροφόρηση, καθώς και πλούσιο υποστηρικτικό υλικό.

Την πρώτη ημέρα της Έκθεσης (19/2), έλαβε χώρα σε αμφιθέατρο του Palacio de Cibeles, εναρκτήρια εκδήλωση, στην οποία παρέστην ο υπογράφων. Σε εν λόγω εκδήλωση παρουσιάσθηκαν το πρόγραμμα και οι στόχοι της Έκθεσης, με κεντρικούς ομιλητές τους: Jaime Ussía, Πρόεδρος της IMEX-Impulso Exterior, Óscar Romera, Γενικός Συντονιστής Οικονομίας, Εμπορίου και Κατανάλωσης του Δημοτικού Συμβουλίου της Μαδρίτης, Juan Manuel López Zafrá, Γενικός Διευθυντής Οικονομίας της Κοινότητας της Μαδρίτης, Eva Serrano Αντιπρόεδρος του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Μαδρίτης, Íñigo Fernández de Mesa, Αντιπρόεδρος του CEOE και Elisa Carbonell Martín, Διευθύνουσα Σύμβουλος της ICEX Spain Export and Investment. Την δεύτερη και τελευταία ημέρα, την Έκθεση έκλεισε με ομιλία της η Ισπανίδα Υφυπουργός Εμπορίου, αρμόδια για θέματα εξωτερικού εμπορίου, κα Amparo López Senovilla. Αμφότερες τις ημέρες της Έκθεσης έλαβαν χώρα παρουσιάσεις και συναντήσεις με επενδυτές και επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να αναπτύξουν την δραστηριοποίησή τους στη χώρα μας, κυρίως σε τομείς όπως ο τουρισμός, τα τρόφιμα, υπηρεσίες outsourcing, η εύρεση επαγγελματιών στελεχών επιχειρήσεων, υπηρεσίες ασφάλισης κ.ά. Τα στελέχη του

Γραφείου ΟΕΥ της Πρεσβείας Μαδρίτης, κυρίες Αριάδνη Κορμαλή (Επιστημονική Συνεργάτης), Μαρία – Ελισάβετ Χατζηφωτιάδου (ασκούμενη) πραγματοποίησαν 25 προγραμματισμένες συναντήσεις με εκπροσώπους του ισπανικού επιχειρηματικού κόσμου, καταγράφοντας το μεγάλο ενδιαφέρον που επέδειξαν οι Ισπανοί για την Ελλάδα και τις εμπορικές / επενδυτικές ευκαιρίες που παρουσιάζονται στην χώρα μας. Συγκρατείται ότι εν θέματι Έκθεση παρουσίασε αξιόλογο ενδιαφέρον, με θετικό πρόσημο τόσο ως προς την παρουσίαση της χώρας μας, όσο και ως προς την δημιουργία επαφών και δικτύωσης και την ανίχνευση δυνατοτήτων πιθανών μελλοντικών επιχειρηματικών συνεργασιών.

Ισπανικά δημοσιεύματα περί ισπανο-μαροκινής επιχειρηματικής αποστολής στο Μαρόκο, υπό την αρμόδια για το εξωτερικό εμπόριο Ισπανίδα Υφυπουργό

Εδώ οικονομικά δημοσιεύματα αναφέρονται λεπτομερώς στην ισπανο-μαροκινή επιχειρηματική αποστολή που έλαβε χώρα στο Μαρόκο υπό την αρμόδια για το εξωτερικό εμπόριο Ισπανίδα Υφυπουργό, κα Amparo López-Senovilla, η οποία σε χθεσινή ομιλία της στο Ραμπάτ κατά την εναρκτήρια εκδήλωση εν λόγω επιχειρηματικού forum, εστίασε στις ευκαιρίες που προσφέρονται στις ισπανικές εταιρείες στο Μαρόκο, εν όψει της διοργάνωσης του Παγκοσμίου Κυπέλλου 2030, την οποία θα φιλοξενήσουν από κοινού η Ισπανία, η Πορτογαλία και το Μαρόκο. Οι

κεντρικοί άξονες του ισπανο-μαροκινού επιχειρηματικού forum ήταν οι υποδομές, η τεχνολογία (που εφαρμόζεται στις υπηρεσίες, τη βιομηχανία και τη γεωργία) και ο τουρισμός. Υπενθυμίζεται ότι η Ισπανία, εν όψει της διοργάνωσης του Παγκοσμίου Κυπέλλου 2030, ενισχύει το Μαρόκο με δάνεια ύψους 1 δισ. ευρώ, ενώ δεκάδες ισπανικές επιχειρήσεις αναζητούν επιχειρηματικές ευκαιρίες στο Ραμπάτ, το οποίο σχεδιάζει να επενδύσει το 1% του ΑΕΠ ετησίως σε έργα εκσυγχρονισμού πριν την κορυφαία αθλητική διοργάνωση.

Ειδικότερα η Ισπανία έχει μέχρι σήμερα χρηματοδοτήσει με δάνειο άνω των 250 εκ. ευρώ την κατασκευή νέου εργοστασίου αφαλάτωσης της Καζαμπλάνκα (έργο που έχει ανατεθεί στον ισπανικό ηγέτη στις υποδομές και τις ΑΠΕ, Acciona), ενώ είναι έτοιμη να εγκρίνει δεύτερο δάνειο για περισσότερα από 750 εκ. για τους Μαροκινούς σιδηροδρόμους και ειδικότερα για την απόκτηση 40 συμβατικών υπεραστικών τρένων, σε διαγωνισμό στον οποίο η ισπανική εταιρεία CAF έχει μείνει ως τελικός διεκδικητής, μαζί με τον νοτιοκορεατικό όμιλο Hyundai. Σύμφωνα με τον ICEX, τον ισπανικό δημόσιο φορέα προώθησης των εξαγωγών, το Ραμπάτ αναμένει ετήσια δαπάνη στην προσπάθεια εκσυγχρονισμού του, ύψους περίπου 14 δισ. ευρώ (1% του μαροκινού ΑΕΠ). Μαρόκο αναζητά χρηματοδότηση ενόψει και της πρόκλησης που θέτει η υποδοχή περισσότερων από 21 εκ. επισκεπτών και η οργάνωση της παρουσίας

τους στους έξι χώρους που αντιστοιχούν σε εν λόγω αθλητική διοργάνωση. Επισημαίνεται ότι ο εθνικός σιδηροδρομικός φορέας του Μαρόκου (ONCF), σχεδιάζει να αποκτήσει 40 υπεραστικά, 60 περιφερειακά και 50 τρένα ταχείας μεταφοράς για την ενίσχυση των υφιστάμενων συνδέσεων και την εξυπηρέτηση νέων διαδρόμων. Ο Ισπανός κατασκευαστής τρένων Talgo είχε ήδη αποκλειστεί στην πρώτη φάση για την ανάθεση εν λόγω σιδηροδρομικής mega - σύμβασης. Εξαιρέθηκε επίσης η γαλλική εταιρεία Alstom, η οποία τον Οκτώβριο είχε κερδίσει τον διαγωνισμό για 18 υποκαταστήματα τρένων υψηλής ταχύτητας για τη νέα γραμμή Kenitra-Marrakech. Εκτός από την απόκτηση των 40 υπεραστικών τρένων υψηλής απόδοσης, η σύμβαση με τον ONCF συνεπάγεται τη συντήρησή τους για περίοδο 20 ετών και τέλος ενσωμάτωσης στην οικονομία του Μαρόκου. Ισπανίδα Υφυπουργός Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας επεσήμανε επίσης την αύξηση των διμερών συναλλαγών (αγαθών), το ύψος των οποίων ανήλθε σε 22 δισ. ευρώ για το 2024, τονίζοντας χαρακτηριστικά ότι «οι ισπανικές εξαγωγές στο Μαρόκο είναι υψηλότερες από τις εξαγωγές στην Κίνα και το Μεξικό μαζί».

Παρουσίαση του στρατηγικού σχεδίου και των οικονομικών αποτελεσμάτων της Naturgy – Σχέδια ανακατανομής του μετοχικού της κεφαλαίου

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, ισπανικός ενεργειακός κολοσσός Naturgy παρουσίασε χθες 20/02 ενώπιον της Εθνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς το νέο στρατηγικό του σχέδιο για την περίοδο 2025-2027, στο οποίο περιλαμβάνονται επενδύσεις έως 6,4 δισ. ευρώ, αυξημένες κατά 10% σε σχέση με την τελευταία τριετία. Το 75% αυτών των επενδύσεων αναμένεται να επικεντρωθεί στην Ισπανία και θα διατεθεί κυρίως σε δίκτυα και ΑΠΕ. Εταιρεία παρουσίασε, επίσης, τα οικονομικά αποτελέσματα για το 2024, με καθαρά κέρδη 1,901 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 4,3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ σύμφωνα με το νέο στρατηγικό σχέδιο, το καθαρό κέρδος αναμένεται να παραμείνει στα 1,9 δισ. ευρώ ετησίως.

Παράλληλα, το διοικητικό συμβούλιο του Ομίλου, που όρισε τη γενική συνέλευση των μετόχων για τις 25 Μαρτίου, αποφάσισε να επικαιροποιήσει την πολιτική μερισμάτων με 1,6 ευρώ ανά μετοχή για το 2024 ενώ το νέο σχέδιο προβλέπει σταδιακή αύξηση της απόδοσης προς τους μετόχους έως 1,9 ευρώ ανά μετοχή το 2027. Όσον αφορά το αίτημα του τέταρτου μεγαλύτερου μετόχου, του αυστραλιανού επενδυτικού κεφαλαίου IFM, να αποκτήσει δεύτερη θέση στο διοικητικό συμβούλιο μετά την υπέρβαση του ορίου του 16% του μετοχικού κεφαλαίου τον Οκτώβριο, αποφασίστηκε η αύξηση των μελών του συμβουλίου από 12 σε 16 και το IFM απέκτησε δεύτερη θέση, ενώ οι τρεις κύριοι μέτοχοι (CriteriaCaixa, BlackRock και CVC)

διατήρησαν την ισορροπία δύναμης στο συμβούλιο. Τα μελλοντικά σχέδια της εταιρίας προβλέπουν την ανθεκτικότητα των ταμειακών ροών και τη χρηματοοικονομική σταθερότητα χωρίς εξαγορές με παράλληλα έμφαση στη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια. Παράλληλα με την ανακοίνωση για τα οικονομικά αποτελέσματα του 2024 και το νέο στρατηγικό σχέδιο 2025-2027, το διοικητικό συμβούλιο της Naturgy ανακοίνωσε και την ομόφωνη απόφαση να προτείνει στη γενική συνέλευση των μετόχων, που θα πραγματοποιηθεί στις 25 Μαρτίου τ.ε, την εκκίνηση δημόσιας προσφοράς εξαγοράς στα 26,5 ευρώ ανά μετοχή για την απόκτηση έως και 10% του μετοχικού κεφαλαίου του Ομίλου, στην οποία αναμένεται να συμμετάσχουν οι κύριοι μέτοχοι. Εν λόγω κίνηση, αποσκοπεί στη διευκόλυνση της μείωσης της συμμετοχής των δύο μεγάλων επενδυτικών ταμείων BlackRock και CVC, τα οποία διατηρούν από περίπου 20% του μετοχικού κεφαλαίου έκαστο και εδώ και χρόνια προσπαθούν ανεπιτυχώς να πουλήσουν τις μεγάλες συμμετοχές τους, σε ποσοστό κάτω του 20% και στην πώληση σε νέο επενδυτή χωρίς να απαιτείται προσφορά για το 100% της εταιρείας. Στόχος προσφοράς εξαγοράς είναι η αύξηση της διασποράς (free float), που αυτή τη στιγμή είναι μόλις 10%, ώστε η Naturgy να επιστρέψει στους κύριους χρηματιστηριακούς δείκτες, ιδιαίτερα σε αυτούς της MSCI. Προσφορά αφορά σε 88 εκατ. μετοχές και θα γίνει στην τιμή των 26,5 ευρώ ανά μετοχή και συνολικό

κόστος περίπου 2,6 δις. ευρώ ενώ περιλαμβάνει δέσμευση για αυξανόμενο μέρος έως 1,90 ευρώ ανά μετοχή το 2027. Η προσφορά εξαγοράς θα πρέπει πρώτα να εγκριθεί από τη γενική συνέλευση στις 25 Μαρτίου και στη συνέχεια από την Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ενώ υπολογίζεται ότι η διαδικασία θα ολοκληρωθεί μέχρι το καλοκαίρι. Στη συνέχεια, οι μετοχές προβλέπεται επιστρέψουν στην αγορά, αυξάνοντας τον όγκο συναλλαγών και ενισχύοντας τη διαπραγματεύση της εταιρείας στο χρηματιστήριο.

Σύμφωνα με εδώ οικονομικούς αναλυτές, Naturgy έχει επιδείξει ανθεκτικότητα παρά τις διαφωνίες μεταξύ των μετόχων και ως κομβική εταιρία για τον ενεργειακό τομέα της Ισπανίας, η σταθερότητα του μετοχικού της κεφαλαίου είναι καθοριστική. Θετικά εκτιμούν και η διατήρηση από την CriteriaCaixa του ρόλου του πλειοψηφικού εταίρου κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου αβεβαιότητας ενώ τονίζουν πως την ανάγκη διατήρησης σταθερού μετοχικού κεφαλαίου αλλά και δέσμευσης προς την πράσινη μετάβαση, ενόψει του κλίματος αμφισβήτησης του φυσικού αερίου.

Η ισπανική αγορά ακινήτων πλησιάζει τον ρυθμό της «φούσκας» με επιτάχυνση των πωλήσεων στα τέλη του 2024

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε στις 20/2 το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE), η «έκρηξη» που σημειώθηκε πέρσι στην

ισπανική αγορά ακινήτων κατέστησε το 2024 την δεύτερη καλύτερη χρονιά για τον κλάδο από τότε που έσκασε η «φούσκα» των ακινήτων το 2008, καθώς σημειώθηκαν συνολικά 641.919 πωλήσεις κατοικιών. Ο αριθμός αυτός είναι κατά 10% υψηλότερος από τον αντίστοιχο του προηγούμενου έτους, αν και ελάχιστα κατώτερος από το έτος 2022, όταν η αγορά ξεπέρασε τις 650.000 συναλλαγές λόγω της τότε περιορισμένης ζήτησης στην κρίση του Covid.

Ωστόσο, τα στοιχεία του INE εμφανίζουν για το 2024 μία αγορά ακινήτων δύο ταχυτήτων, που χαρακτηρίζεται από την αλλαγή κατεύθυνσης στη νομισματική πολιτική και τη μείωση των τιμών των στεγαστικών δανείων. Στο πρώτο ήμισυ του έτους, από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο, αγοράστηκαν σχεδόν 300.000 κατοικίες στην Ισπανία. ενώ μεταξύ Ιουλίου και Δεκεμβρίου ο αριθμός ανέβηκε στις 342.696 κατοικίες. Το γεγονός αυτό καθιστά το β' εξάμηνο 2024 το δεύτερο με την υψηλότερη δραστηριότητα πωλήσεων ακινήτων από τις αρχές του 2007, που είχαν καταγραφεί σχεδόν 433.000 πράξεις αγοραπωλησιών. Σύμφωνα με το INE, τα στοιχεία του 2024 ξεπερνούν σαφώς την αρνητική τάση του 2023, η οποία ήταν πολύ πιο κοντά στα προπανδημικά επίπεδα, παρά στην ευφορία της αγοράς που ακολούθησε. Η αυστηροποίηση των όρων χρηματοδότησης, σε ένα περιβάλλον υψηλών επιτοκίων και χαμηλότερης αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών λόγω του πληθωρισμού, προκάλεσε συρρίκνωση της

αγοράς. Το 2024, αντιθέτως, χαρακτηρίστηκε από την αντίστροφη δυναμική: τα επιτόκια μετριαστήκαν από τη νομισματική μετατόπιση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Τα ιδρύματα βελτίωσαν τις συνθήκες χρηματοδότησής τους και η εθνική οικονομία συνέχισε να αναπτύσσεται, όπως και οι μισθοί. Στα ανωτέρω προστέθηκε η αύξηση του πληθυσμού και, κατά συνέπεια, της ζήτησης, σαφώς λόγω της άφιξης ξένου εργατικού δυναμικού. Είναι δε αξιοσημείωτο ότι το 2024 η ισπανική αγορά ακινήτων συνέχισε να επιταχύνεται παρά το γεγονός ότι οι τιμές παρέμειναν στα ύψη, με μέση τιμή στο ιστορικά υψηλό επίπεδο των 2.086 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, κάτι που καθιστά το 2024 το πιο ακριβό έτος στην ιστορία, ξεπερνώντας τις μέσες τιμές του 2006 και του 2007, χωρίς μάλιστα να λαμβάνεται υπόψη η επίδραση του πληθωρισμού που συσσωρεύτηκε έκτοτε. Ως συνήθως, η κύρια πηγή ζήτησης ήταν τα μεταχειρισμένα σπίτια, με 506.867 συναλλαγές, 6,9% περισσότερες από το 2023. Ωστόσο, τα οι νεόδμητες κατοικίες αρχίζουν να αποκτούν σημασία στην αγορά. Πέρυσι, οι πωλήσεις αυτού του τύπου ακινήτων παρουσίασαν θεαματική αύξηση 23,4%, φτάνοντας συνολικά τις 135.052 πωλήσεις, το υψηλότερο ποσοστό από το 2013. Μόνο μία Αυτόνομη Κοινότητα, οι Βαlearίδες Νήσοι, παρέκκλιε από την συνολικά αυξητική τάση, σημειώνοντας μείωση πωλήσεων 3,8% σε σύγκριση με το 2023. Οι υπόλοιπες Κοινότητες κατέγραψαν αυξήσεις, αν και με πολύ ετερογενή τρόπο. Οι περιοχές με υψηλή

τουριστική κίνηση, όπως τα Κανάρια Νησιά και η Ανδαλουσία, κατέγραψαν ανάπτυξη πολύ κάτω από τον εθνικό μέσο όρο. Ενώ σε άλλες περιοχές όπου υπάρχει μικρότερη δημογραφική πίεση και προβλήματα προσβασιμότητας, οι πωλήσεις έχουν αυξηθεί περισσότερο από 20%. Αυτή είναι η περίπτωση της Γαλικίας και της Λα Ριόχα και δευτερευόντως της Castilla- La Mancha και της Αστουρίας, οι οποίες είναι αγορές που ξεκινούν από ένα μέτριο μέγεθος και επομένως μπορούν να παράγουν υψηλά ποσοστά αυξήσεων σε περιόδους επέκτασης. Το αναζωπυρωμένο ενδιαφέρον για τις ως άνω περιοχές ωστόσο, δεν εμπόδισε την Ανδαλουσία να είναι η Κοινότητα που έχει καταγράψει τις περισσότερες συναλλαγές το 2024, σε απόλυτους αριθμούς, με 126.039 πωλήσεις. Ακολούθησαν η Κοινότητα της Βαλένθια (104.773) και η Καταλονία (99.592). Αντίθετα, η Λα Ριόχα, παρά το γεγονός ότι κατέγραψε ετήσια αύξηση 20% στις συναλλαγές στέγασης, δεν έφτασε ούτε τις 5.000 πράξεις, σύμφωνα με τα στοιχεία του INE. Το ενδιαφέρον για την αγορά κατοικίας σε αυτές τις περιοχές εξηγεί γιατί εκεί συγκεντρώθηκαν οι μεγαλύτερες αυξήσεις στη χορήγηση στεγαστικών δανείων. Στην Ισπανία συνολικά, ο στεγαστικός δανεισμός σημείωσε άνθηση πέρσι, σημειώνοντας άνοδο 11%. Όσον αφορά το είδος των αγοραστών και των πωλητών, τα μεμονωμένα άτομα κυριάρχησαν στην αγορά, καθώς εννέα στα 10 σπίτια που πωλήθηκαν αγοράστηκαν από

ιδιώτες. Ωστόσο, νομικά πρόσωπα, δηλαδή εταιρείες, κέρδισαν μερίδιο αγοράς, με αυτό το είδος αγορών ακινήτων, το οποίο συνδέεται στενότερα με επενδυτικές δραστηριότητες, να κερδίζει έδαφος χρόνο με το χρόνο με σχετικά μικρή ποσοστιαία ανάπτυξη - όπως αυτή του 2024, που ήταν μόλις κατά ένα δέκατο της μονάδας ανώτερη από το 2023. Σύμφωνα δε με κλαδικές εκτιμήσεις, το 2025 πρόκειται να αναδειχθεί σε μία ακόμη χρονιά με ρεκόρ πωλήσεων στην ισπανική αγορά ακινήτων.

Ανακοίνωση ισπανικής Κυβέρνησης για Δημοπρασία έργων Θαλάσσιας αιολικής ενέργειας και επενδύσεις στο πράσινο υδρογόνο

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, ισπανική Κυβέρνηση ανακοίνωσε στις 21/2 τ.ε δια της Υπουργού Οικολογικής Μετάβασης κ. Sara Aagesen, τον πρώτο διαγωνισμό για έργα υπεράκτιας αιολικής ενέργειας εντός του 2025, με στόχο την επίτευξη 3 GW τα επόμενα χρόνια. Παράλληλα, ανακοίνωσε επενδύσεις ύψους λίγο άνω των 1,2 δισ. ευρώ σε επτά έργα πράσινου υδρογόνου, ενώ ταυτόχρονα το Υπουργείο προβλέπει την κινητοποίηση κεφαλαίων συνολικού ύψους 5 δισ. ευρώ για δημιουργία εγκαταστάσεων υδρογόνου σε ολόκληρη τη χώρα. Εν λόγω ενέργειες αποτελούν μέρος του κυβερνητικού σχεδιασμού για τον μετασχηματισμό του ενεργειακού μοντέλου και την ενίσχυση της βιομηχανίας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ισπανία, σε συμφωνία με την

επικαιροποίηση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (PNIEC) που ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του περασμένου έτους, με την οποία αυξήθηκε ο στόχος για την ανανεώσιμη ενέργεια στην τελική κατανάλωση από 42% σε 48%. Αναφορικά με την υπεράκτια αιολική ενέργεια, στόχο της Κυβέρνησης αποτελεί η πραγματοποίηση του διαγωνισμού εντός του 2025 και η επίτευξη 3 GW υπεράκτιας αιολικής ενέργειας και έως 60 μεγαβάτ (MW) από άλλες θαλάσσιες ανανεώσιμες πηγές μέχρι το έτος 2030.

Η Κυβέρνηση στοχεύει επίσης στην επιλογή των βέλτιστων εγκαταστάσεων μέσω διαγωνισμών, οι οποίοι θα λαμβάνουν υπόψη τον μικρότερο περιβαλλοντικό αντίκτυπο και τα μεγαλύτερα τοπικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη, όπως η δημιουργία θέσεων εργασίας και η ανάπτυξη της βιομηχανίας. Επιπλέον, η Υπουργός Οικολογικής Μετάβασης ανακοίνωσε την προσωρινή κατανομή 1,214 δισ. ευρώ σε επτά έργα στο πλαίσιο της πρώτης πρόσκλησης του προγράμματος "Κοιλάδες Ανανεώσιμου Υδρογόνου", τονίζοντας την "στρατηγική σημασία" αυτής της πρωτοβουλίας, οποία θα επιτρέψει την περαιτέρω πρόοδο στη στρατηγική απανθρακοποίησης και τη δημιουργία οικοσυστημάτων σε βιομηχανικούς κόμβους. Τα επιλεγμένα έργα επικεντρώνονται στις Αυτόνομες Κοινότητες της Ανδαλουσίας, της Καστίλλης-Λεόν, της Αραγονίας, της Καταλονίας και της Γαλικίας. Εν λόγω έργα θα

παράγουν συνολικά 4 GW ανανεώσιμης ενεργειακής ισχύος στην Ισπανία, ήτοι σχεδόν το ένα τρίτο του στόχου των 12 GW εγκατεστημένης ισχύος που προβλέπει το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (PNIEC) για το 2030, ενώ τα συνολικά επενδυτικά κεφάλαια που αναμένεται να κινητοποιηθούν, ύψους 5 δισ. ευρώ, εκτιμάται πως θα δημιουργήσουν 20.000 θέσεις εργασίας κατά τις φάσεις κατασκευής και έναρξης λειτουργίας των έργων. Τέλος, η Υπουργός έκανε μνεία στο κυβερνητικό χρονοδιάγραμμα για το κλείσιμο των πυρηνικών σταθμών, τονίζοντας πως δεν έχει ζητηθεί καμία παράταση από πλευράς ενεργειακών εταιρειών, αναφερόμενη επίσης στη συνάντηση που θα πραγματοποιήσουν οι διοικήσεις των Κοινοτήτων της Εστρεμαδούρα και της Μαδρίτης στις 24 και 25 Φεβρουαρίου που περιλαμβάνει επίσκεψη των Προέδρων τους, κ.κ. Μαρία Guardiola και Isabel Ayuso αντίστοιχα στον πυρηνικό σταθμό του Αλμαράθ (Cáceres).

Εγκριση της πώλησης της Telefónica Αργεντινής, στην Telecom, προς 1,2 δισ. δολάρια ΗΠΑ

Σύμφωνα με σχετικές εταιρικές ανακοινώσεις και εδώ οικονομικά δημοσιεύματα, ο ισπανικός μεγάλος τηλεπικοινωνιακός πάροχος, Telefónica, ενέκρινε την πώληση της επιχείρησής της στην Αργεντινή προς 1,2 δισ. δολάρια ΗΠΑ (περίπου 1,189 δισ. ευρώ με την τρέχουσα ισοτιμία) στην Telecom Argentina, τηλεπικοινωνιακό πάροχο στον

οποίο συμμετέχουν κυρίως ο όμιλος Clarín (ο μεγαλύτερος ίσως όμιλος μέσω της ενημέρωσης στην Αργεντινή) και το επενδυτικό ταμείο Fintech του Μεξικανού επιχειρηματία David Martínez. Πρόκειται για την πρώτη εταιρική συναλλαγή που υπογράφει ο ισπανικός κολοσσός τηλεπικοινωνιών, μετά την ανάληψη της Προεδρίας από τον Marc Murtra, αντικαθιστώντας τον José María Álvarez-Pallete. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση εκπροσώπων της Telefónica προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Ισπανίας (CNMV), «η συναλλαγή αυτή εντάσσεται στην πολιτική διαχείρισης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου Telefónica και είναι ευθυγραμμισμένη με τη στρατηγική για σταδιακή μείωση της παρουσίας στη Λατινική Αμερική». Την ίδια στιγμή εκπρόσωπος της Κυβέρνηση της Αργεντινής ανακοίνωσε σε δελτίο τύπου ότι εν λόγω συναλλαγή πρόκειται να υποβληθεί σε αξιολόγηση από τον Εθνικό Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών (Ente Nacional de Comunicaciones - ENACOM) και την Εθνική Επιτροπή Άμυνας του Ανταγωνισμού (CNCD) για να διερευνηθεί η πιθανότητα δημιουργίας μονοπωλίου ή όχι. Στην πραγματικότητα, προειδοποιεί ότι, εάν ολοκληρωθεί η αγορά, περίπου το 70% των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών θα περάσουν στην ιδιοκτησία ενός μόνο ομίλου. Από την πλευρά της, η Telecom Argentina εξέδωσε ανακοίνωση αναφέροντας ότι θα συνεχίσει να αναπτύσσει την ψηφιακή

υποδομή της χώρας, θα αυξήσει την κάλυψη της ευρυζωνικής σύνδεσης (σταθερής και κινητής τηλεφωνίας) και θα επιταχύνει την ανάπτυξη της οπτικής ίνας και του 5G. Σύμφωνα με τις εδώ πηγές, εάν εγκριθεί εν λόγω εξαγορά, η Telecom θα έχει περίπου 41,4 εκ. πελάτες κινητής τηλεφωνίας στη χώρα, από συνολικά 62 εκ. γραμμές, σύμφωνα με στοιχεία του ENACOM. Σημειώνεται ότι για την χρηματοδότηση της συναλλαγής, ο Όμιλος Telecom έλαβε δάνεια από διάφορες τράπεζες, μεταξύ των οποίων οι Deutsche Bank, Santander, BBVA και ICBC, ύψους 1,17 δισ. δολάρια περίπου. Η ισπανική τράπεζα BBVA είχε επίσης συμβουλευτικό ρόλο για τα επί της συναλλαγής.

Υπενθυμίζεται τέλος ότι η εκποίηση περιουσιακών στοιχείων της Telefónica στη Λατινική Αμερική είχε ήδη επιλεγεί ως πρακτική στο προηγούμενο Στρατηγικό Σχέδιο του ομίλου (2019-2022) και επιβεβαιώθηκε και στο τελευταίο Στρατηγικό Σχέδιο (2023-2026), αν και μέχρι στιγμής έχουν πωληθεί μόνο οι θυγατρικές των χωρών της Κεντρικής Αμερικής. Οι δραστηριότητες του Ομίλου στη Βραζιλία, που θεωρείται μία από τις τέσσερις στρατηγικές αγορές της Telefónica μαζί με την Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία, έμεινε εκτός των εν λόγω σχεδίων.

Ισπανία, δεύτερος ευρωπαϊκός προορισμός για επενδύσεις στον τομέα των ξενοδοχείων

Σύμφωνα με τα πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία του 2024, η Ισπανία κατέγραψε

σχεδόν 94 εκατ. διεθνείς επισκέπτες, σημειώνοντας αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη και πλησιάζοντας τη Γαλλία, η οποία παραμένει ο πιο δημοφιλής τουριστικός προορισμός στον κόσμο. Την αντίστοιχη περίοδο, τα έσοδα από τον τουρισμό ανήλθαν σε περισσότερα από 126 δισ. ευρώ, κατατάσσοντας την Ισπανία στην δεύτερη θέση, μετά τις ΗΠΑ. Αυτή η εντυπωσιακή αύξηση των επισκεπτών και των εσόδων αναδεικνύει τη σταθερότητα του ισπανικού τουριστικού τομέα και τη συνεχιζόμενη ανάπτυξή του, η οποία υποστηρίζει την ευρύτερη οικονομία της χώρας. Ουσιαστικά η άνοδος του τουρισμού, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη ανάπτυξη του τομέα, είχε άμεσο αντίκτυπο στις οικονομικές επιδόσεις των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και των επενδυτών. Οι επιχειρήσεις του κλάδου αύξησαν σημαντικά τα έσοδα και τα κέρδη τους, με τους ιδιοκτήτες ακινήτων να επωφελούνται από την ισχυρή αύξηση της αξίας των ακινήτων και των αποδόσεων. Κατά την ίδια χρονιά, σύμφωνα με τα στοιχεία, σημειώθηκε μαζική προσέλευση επενδυτών, ιδιαίτερα εγχώριων, οι οποίοι αναζητούν ευκαιρίες στην παρούσα ευνοϊκή οικονομική συγκυρία κατά την οποία η εκρηκτική ανάπτυξη του τουριστικού τομέα έχει οδηγήσει σε αύξηση των εσόδων και των κερδών των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων. Οι ιδιοκτήτες ακινήτων, αξιοποιώντας την αύξηση της αξίας των ακινήτων και των αποδόσεων του τομέα, επίσης είδαν τους δείκτες κερδοφορίας τους να αυξάνονται

σημαντικά. Ειδικότερα, το 2024, οι συνολικές επενδύσεις στον τομέα των ξενοδοχειακών ακινήτων στην Ισπανία ξεπέρασαν τα 3,3 δισ. ευρώ, τοποθετώντας τη χώρα στην δεύτερη θέση στην Ευρώπη ως προορισμό για επενδύσεις στον ξενοδοχειακό κλάδο, πίσω μόνο από το Ην. Βασίλειο και διευρύνοντας την διαφορά από την Γαλλία και την Ιταλία. Επιπλέον, το 2024 καταγράφηκαν ορισμένες από τις μεγαλύτερες επενδύσεις στον ξενοδοχειακό τομέα, τόσο στην Ισπανία όσο και στο εξωτερικό, όπως για παράδειγμα το Ην. Βασίλειο όπου σημειώθηκαν εξαγορές μεγάλων ξενοδοχειακών Ομίλων. Στην Ισπανία, το 2024 καταγράφηκαν επίσης σημαντικές εξαγορές, όπως η αγορά του ξενοδοχείου Miguel Ángel για 200 εκατ. ευρώ από την εταιρεία Stoneweg και τον Όμιλο Lopesan, καθώς και η αγορά του ξενοδοχείου Iberostar Las Dalias στην Τενερίφη έναντι 81 εκατ. ευρώ από το γαλλικό επενδυτικό Ταμείο Coninvio. Σύμφωνα εξάλλου με εδώ οικονομικές πηγές, το 2023 ο κρατικός επενδυτικός φορέας της Σιγκαπούρης απέκτησε το 35% του χαρτοφυλακίου της HIP (Hotel Investment Partners - Blackstone) στην Ισπανία, αξίας 1,4 δισ. ευρώ, ενώ το μεγαλύτερο κρατικό επενδυτικό Ταμείο του Αμπου Ντάμπι ADIA απέκτησε 17 ξενοδοχεία της AccorInvest έναντι 600 εκατ. ευρώ, με τις εν λόγω δύο συμφωνίες να έχουν συγκεντρώσει το 45,6% των συνολικών επενδύσεων του τομέα το 2023 στην Ισπανία. Επιπλέον, η ανοδική πορεία της ισπανικής τουριστικής βιομηχανίας δεν περιορίστηκε

μόνο στην αύξηση του αριθμού των επισκεπτών και των επενδύσεων, αλλά επεκτάθηκε και στους δείκτες απόδοσης του τομέα. Το μέσο κόστος ανά δωμάτιο σε ξενοδοχεία της Ισπανίας για το 2024 σημείωσε αύξηση 8,9%, φτάνοντας τα 158,4 ευρώ, ενώ το κέρδος ανά διαθέσιμο δωμάτιο (RevPAR) αυξήθηκε κατά 11,5%, φτάνοντας τα 118,2 ευρώ, σύμφωνα με το τελευταίο βαρόμετρο της Cushman & Wakefield. Αυτή η αύξηση υποδηλώνει τη συνεχιζόμενη βελτίωση της κερδοφορίας του τομέα και την επιτυχία της στρατηγικής διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος στην Ισπανία. Όπως αναφέρουν κλαδικές πηγές, η συνεχής προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων και η αυξημένη κερδοφορία του τομέα ενισχύουν τη βιωσιμότητα της τουριστικής βιομηχανίας στην Ισπανία, ενώ οι αλλαγές στις στρατηγικές και τη δομή των οικογενειακών επιχειρήσεων προδιαγράφουν περαιτέρω ενίσχυση της θέσης της χώρας στην παγκόσμια τουριστική αγορά. Είναι χαρακτηριστικό ότι μεγάλες οικογενειακές εταιρείες του τομέα, όπως η Barceló, αναμένεται να προχωρήσουν σε αλλαγές στη διοικητική τους δομή τα επόμενα έτη, με αντικαταστάσεις ηγετικών στελεχών.

Έγκριση ισπανικής Κυβέρνησης για είσοδο σαουδαραβικού Ομίλου Saudi Aramco σε εγχώρια κοινοπραξία αυτοκινητοβιομηχανιών Renault - Geely

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, το ισπανικό υπουργικό συμβούλιο έχει εγκρίνει την εξαγορά μεριδίου 10% του εδώ εδρεύοντος Ομίλου Horse από τον σαουδαραβικό ενεργειακό κολοσσό Saudi Aramco. Όμιλος Horse αποτελεί κοινοπραξία αξίας 7,4 δις. ευρώ με έδρα την Μαδρίτη, στον κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας, που ιδρύθηκε από την γαλλική Renault και την κινεζική Geely (Link & Co, Volvo Cars, Lotus κ.λπ.). Η εν λόγω κοινοπραξία δημιουργήθηκε για την ανάπτυξη των θερμικών και υβριδικών κινητήρων των Renault και Geely στην Ισπανία. Τα ισπανικά μέσα αναφέρουν ότι εν λόγω έγκριση εισόδου σαουδαραβικών κεφαλαίων στη χώρα έρχεται σε συνέχεια της σχετικά πρόσφατης οριστικής έγκρισης εισόδου και επέκτασης του Ομίλου Saudi Telecom (STC) στην μετοχική σύνθεση της Telefónica. Ισπανικές πηγές αναφέρουν πως εν λόγω έγκριση δόθηκε στο τέλος Οκτωβρίου του παρελθόντος έτους, σχεδόν ένα μήνα πριν ο σαουδαραβικός όμιλος STC λάβει την έγκριση της ισπανικής Κυβέρνησης για την οριστικοποίηση της εξαγοράς μεριδίου 10% της Telefónica έναντι 2,1 δις. ευρώ, καθώς και ότι η Aramco έχει οργανώσει την εν λόγω εξαγορά μέσω θυγατρικής της Σιγκαπούρη. Σύμφωνα με τις ισπανικές πηγές, ο σαουδαραβικός Όμιλος έχει ειδικότερα λάβει άδεια να αγοράσει στην Ισπανία το 10% των Ομίλων Horse Powertrain Solutions SLU και Horse Powertrain Spain SL έναντι συνολικού ποσού 740 εκατ. ευρώ. Όμιλος Horse έχει το εργοστάσιο κινητήρων

του στο Βαγιαδολίδ, το εργοστάσιο κιβωτίων ταχυτήτων στη Σεβίλλη και μέρος του κέντρου έρευνας και ανάπτυξης επίσης στο Βαγιαδολίδ. Το 2023, η εταιρεία αποτίμησε τα περιουσιακά της στοιχεία στην Ισπανία σε 1,273 δισ. ευρώ, ενώ απασχολεί περίπου 3.400 εργαζόμενους, που αντιπροσωπεύουν το 28% του εργατικού δυναμικού της Renault στην Ισπανία. Η Horse Powertrain προμηθεύει τους κινητήρες της σε διάφορους βιομηχανικούς πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των Renault, Geely, Volvo, Proton, Nissan και Mitsubishi. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του Ομίλου Aramco, «η επένδυση αυτή στοχεύει να ενισχύσει τη συμβολή της Aramco στην παγκόσμια ενεργειακή μετάβαση μέσω της ανάπτυξης και της εμπορευματοποίησης πιο αποτελεσματικών λύσεων κινητικότητας». Όπως αναφέρουν έγκυροι οικονομικοί αναλυτές, ασφαλώς η σχεδιαζόμενη σαουδαραβική επένδυση αναμένεται να περάσει από το «φίλτρο» του κυβερνητικού ελέγχου και των απαραίτητων κανονιστικών εγκρίσεων, που αξιολογούν τις ξένες στρατηγικού χαρακτήρα επενδύσεις ως προς την καταλληλότητά τους από πλευράς ασφάλειας, υγείας και δημόσιας τάξης. Σημειώνεται ότι η Aramco είναι συνεργάτης της Repsol από το 2020 σε έργα συνθετικών καυσίμων, ενώ έχει δείξει επίσης ενδιαφέρον για την είσοδο στη θυγατρική της Repsol για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ωστόσο οι διαπραγματεύσεις προχωρούν αργά.

Εξαγορά Ομίλου ένδυσης ισπανικών συμφερόντων Tendam Brands S.A.U. από επενδυτικό Όμιλο συμφερόντων της βασιλικής οικογένειας του Αμπού Ντάμπι

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, Εμιρατινό επενδυτικό σχήμα Multiply Group, συμφερόντων της βασιλικής οικογένειας του Αμπού Ντάμπι, ολοκλήρωσε την απόκτηση του 67,91% του μετοχικού κεφαλαίου της εδρεύουσας στη Μαδρίτη Tendam, μητρικής εταιρείας ισπανικών συμφερόντων των αλυσίδων καταστημάτων ειδών ρουχισμού Cortefiel, Springfield και πολλών ακόμη από τα επενδυτικά ταμεία CVC (Ην. Βασίλειο) και PAI (Γαλλία), τα οποία αναζητούσαν εδώ και καιρό την έξοδο από την επένδυσή τους στη βιομηχανία της μόδας, εξετάζοντας, μάλιστα, πριν από έναν χρόνο τη δυνατότητα εισαγωγής της μετοχής της Tendam στο χρηματιστήριο. Εν λόγω συναλλαγή, αξίας 1 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τις εδώ πηγές, ήταν χαμηλότερη από τις προσδοκίες των ως άνω επενδυτικών Ταμείων, τα οποία απέβλεπαν σε συνολικό αντίτιμο της τάξεως των 2,5 δισ. ευρώ, ενώ η πώληση αποτέλεσε επιλογή προκειμένου να αποφευχθεί το ρίσκο της εισαγωγής της Tendam στη χρηματιστηριακή αγορά. Επενδυτικά ταμεία πρόκειται να συνεχίσουν ως μειοψηφικοί μέτοχοι. Εν λόγω εξαγορά συνιστά, όπως αναφέρουν κλαδικές πηγές, την πρώτη μεγάλη επένδυση του εν λόγω Εμιρατινού επενδυτή στον τομέα της λιανικής ένδυσης. Σύμφωνα με την

Διευθύνουσα Σύμβουλο του Multiply Group και Samia Bouazza, «με αυτή την επένδυση, η Multiply Group δημιούργησε ένα νέο κάθετο τομέα στο λιανεμπόριο και τη μόδα, με την Tendam ως τον βασικό επιχειρηματικό της άξονα, με την εν λόγω συμφωνία να σηματοδοτεί τη μεγαλύτερη επένδυση στην Ευρώπη και αντιπροσωπεύει σημαντική γεωγραφική ανάπτυξη για την Multiply, εμβαθύνοντας παράλληλα στην παρουσία της σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στον καταναλωτή». Η επιλογή για εξαγοράς της Tendam φαίνεται να οφείλεται, σύμφωνα με πηγές του Multiply Group, τόσο στο ύψος των ετήσιων κερδών που εκτιμάται περί των 340 εκατ. ευρώ ετησίως, όσο και στη θέση που καταλαμβάνει η πρώτη στην ισπανική αγορά λιανικής ένδυσης, αποτελώντας το δεύτερο μεγαλύτερο όμιλο μόδας στην Ισπανία.

Η συμφωνία πρέπει να λάβει την έγκριση των ρυθμιστικών αρχών χωρίς, ωστόσο, να υπόκειται στον μηχανισμό άμυνας κατά των ξένων εξαγορών, τον οποίο έχει θεσπίσει η ισπανική Κυβέρνηση για τον έλεγχο πιθανών εξαγορών ισπανικών εταιρειών από ξένους επενδυτές σε τομείς που θεωρούνται στρατηγικοί, καθώς ο τομέας της λιανικής ένδυσης δε θεωρείται στρατηγικής σημασίας για την ασφάλεια των συμφερόντων της Ισπανίας.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-madrid@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.